

Szerkesztőség: Kádóhivatal
és nyomda: Sz. Reg. Ferdinánd (József Kőherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürgőny cím:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évesen
1080, félre 540. Negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej
több. :: Ezve szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej :: (Bucure-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVII. évfolyam, 8. szám

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

* Kedd, 1932. január 12

Diplomáciai szakítás előtt Németország és Franciaország

Háborura uszit a francia sajtó — Európa a fegyverszünet
óta legsúlyosabb óráit éli — „Briand megy — a háboru
jön” — Gazdasági háboru! — Az angol politika álláspontja
— „Brüning megtorpedózta a lausanne-i konferenciát” —
Indiszkreáció robbantotta ki Németország álláspontját

Brüning kijelentései miatt hadüzenetet követelnek Párisban

A világ érdeklődésének homlokterében Brüning kancellár szombaton elhangzott kijelentése körüli események állanak, amelyek nemcsak Németország, de egész Európa jövőjére nézve is döntő fontossággal bírnak. Abban a kijelentésében, amelyet a német kancellár a berlini angol követ előtt tett és amelyet később a Wolff-iroda tudósítója előtt megismételt, Brüning annak az álláspontjának adott kifejezést, hogy Németország többé nem fizethet jóvátételt és hogy a lausanne-i konferencián még kompromisszum-kísérletek is hiábavalók volnának.

Brüning lépésének következményei egyelőre beláthatatlanak. A német fizetésektől való megrendülést az egész alap, amelyre a világ a versaillesi szerződés megkötése óta felépült. Eppen ezért érthető az a visszhang, amelyet a német kancellár kijelentése világszerte keltett. A német jóvátételek fizetésének beszüntetése ugyanis azt jelentené, hogy Franciaország, Anglia és a többi győztes államok pénzügyi mérlege megrendül, de jelentheti egyúttal a javulás kezdetét is, mert ha Németország lehengergeti válláról azt az óriási terhet, amit a jóvátételek jelentenek, akkor más, egészségesebb alapokra kell tekinteni Európa pénzügyeit és véglegesen rendezni kell a kötelezettségek és tartozások bonyolult kérdését, ami a terhek csökkentését vonná maga után.

„Nem marad más hátra, mint a hadüzenet”

Franciaország természetesen mitsem akar hallani a német jóvátétel megszüntetéséről, mert hiszen óriási jövedelemtől esne el. A francia sajtó megdöbbenéssel fogadta a német kancellár kijelentését és rendkívül éles hangon reagált rá. A szélső álláspontot a Liberté képviseli, amely cikkének élére ezt a feliratot írta: „Briand megy, a háboru jön”. Az Echo de Parisban Pertinax azt írja, hogy Franciaország nem veheti igénybe a Young-tervben előírt utat, nem fordulhat a hágai nemzetközi bírósághoz, mert ha a bíróság Franciaország igazsá mellett döntene, akkor nem maradna más hátra, mint hogy Franciaország hadat üzenjen Németországnak. Pertinax szerint ennél célravezetőbb a másik út: Franciaország hatalmas pénzügyi erejének érvényesítése Németországgal szemben olyképen, hogy a francia nagytőke vonja meg minden támogatását Németországtól. Ezzel kapcsolatban érdemes megemlíteni a nemzetközi politikai tényezőket véleményét. Eszerint ami azt a lépést illeti, hogy Franciaország ne hosszabbítsa meg a Németországnak nyújtott visszszámítolási hitelt, nem csupán Franciaországon áll a döntés, mert a körülbelül 400 millió márka értékű visszszámítolási hitel egynegyed részét bocsátotta csak Franciaország a németek rendelkezésére.

A Temps szerint Brüning e lépése a politikai örület és az együgyű machiavelizmus akusza volt. Németország — írja a lap — úgy

látszik, hogy a Young-terv és a békeszerződés végleges megsemmisítését tűzte ki végleges céljául. A lap szerint ha Németország kitart álláspontja mellett valamennyi nemzet szabadkezet nyer a birodalommal szemben. Még a szociálista Populaire is, amely a háboru befejezése óta a reparációs követelések törlése mellett foglalt állást, megdöbbenéssel lépésnek tartja a kancellár nyilatkozatát. Az Oeuvre és a Paris Midi azt a megjegyzésüket fejezik ki, hogy a francia kormányban nincs egyéb tennivalója, minthogy az Egyesült-Államok kormányának kijelentse, hogy a németek megtagadják a további fizetéseket és ennek következtében a franciák sem fizethetik tovább saját adósságaikat. Egyes párisi lapok szerint már fölösleges a lausanne-i konferenciát megtartani, miután Brüning a konferenciát megtorpedózta. Páris egyébként nagy aggodalommal figyeli az angol kormány magatartását.

Külön figyelmet érdemel a Párisban meg-

Diplomáciai titok, amelyet az indiszkreáció robbantott ki

Francia politikai körökben élénken tárgyalják azt a diplomáciai affért, amely Brüning és Francois Poncelet berlini francia követ között keletkezett a német kancellár nyilatkozatával kapcsolatban. Politikai körök véleménye szerint ugylátszik, hogy elkerülhetetlen a diplomáciai szakítás a két ország között. Francois Poncelet ugyanis, aki nemrégiben érkezett Párisba, felháborodva nyilatkozott Brüning kijelentéséről és a leghatározottabban visszautasította azt a feltevést, mintha ő tudott volna Brüning elhatározásáról. A francia követ szerint Brüning neki megígérte, hogy nem fog tárgyalni Hitlerrel. Francois Poncelet kijelentése annál nagyobb feltűnést keltett, mivel politikai körökben köz tudomású volt, hogy az utóbbi időben éppen azért szakadt meg a kancellár és a francia követ között a szívélyes viszony, mert Brüning nagyon gyakran érintkezett Hitler vezérkarával. A hétfői lapok véleménye szerint is elkerülhetetlen a diplomáciai viszony megszakítása Németország és Franciaország között. Állítólag Franciaország gazdasági háborúra is készül Németország ellen.

Párisi jelentés arról számol be, hogy a Havas-iroda diplomáciai szakértőjének értesülése szerint a francia kormány még nem döntött a Brüning-nyilatkozattal kapcsolatos magatartására vonatkozólag. Beavatott körök azonban úgy tudják, hogy a francia kormány nem cselekszik a Young-terv előírásai szerint és nem fog a hágai döntőbíróhoz fordulni. Egyes francia szakértők Németországban olyan bevételi vámtételek megvalósítását is javasolják, amelyeknek egy bizonyos része a francia jóvátétel alapjára folyna be. Németország magatartását figyelembe véve, Franciaország megfontolás tárgyává teszi, hogy megújítsa-e azt a februárban lejárt hitelt, amelyet Németországnak az elmúlt év júniusában nyújtott.

Jelenő két amerikai lap állásfoglalása a Brüning-nyilatkozattal kapcsolatban. A Chicago Tribune azt írja, hogy a világháboru óta nem történt ilyen szenzációs esemény. A New-York Herald Tribune a német eseményekkel foglalkozva megállapítja, hogy Amerika közvéleménye nem osztja Németországnak azt a nézetét, hogy a jóvátételi fizetések megszakadtak. A lap végül megállapítja, hogy a gazdasági válságra való tekintettel, mindössze csak annyit lehetne Németország érdekében tenni, hogy egy időre felfüggeszék a politikai adósságok fizetését.

Páris képe 1914-re emlékeztet

A francia bulvársajtó vasárnapi különkiadásában úgy írt a háborúról, mint befejezett tényről. Páris képe 1914-re emlékeztetett. Az uccán nemzetiszínű kokárdás tömegek vonultak fel „Vive le guerre! A bas l'Allemagne!” „Éljen a háboru, vesszen Németország!” kiáltással. A Vendôme-tér oszlopának talapzatáról tegnap egész délelőtt háborus beszédek hangzottak, amelyeket a tömeg felkesen megéllent. A párisi utca tegnap egész nap a legizgatottabb képet nyújtotta. A délutáni órákban plakátokat ragasztottak a házak falára és a középületekre: „Követeljük a hadüzenetet!” „Megtorlást!” és hasonló felírások díszeltek a falragaszokon.

Berlini jelentés szerint Brüning hidat akart építeni a jobboldali pártok felé, de ugylátszik, hogy lerombolta azt a hidat, amely Franciaország felé vezetett.

Washingtoni jelentés arról számol be, hogy Borah szenátor olyértelmű kijelentést tett, hogy Európa ma a fegyverszünet óta a legsúlyosabb óráit éli. Ha az ellenségeskedés és a viszály szelleme jut uralomra, akkor a jövőbeni kilátások kedvezőtlenek.

Brüning kijelentése Angliában is nagy szenzációt keltett. Macdonald megszakította szokásos hétfői pihenését és Londonba utazott, ahol megkezdte tanácskozásait Simons külügyminiszterrel, aki előtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy Európa talpraállásának előfeltétele, hogy az összes államok szembenézzenek a rideg tényekkel. Az angol lapok szerint Anglia már régen azt a tervet támogatta, hogy küszöböljék ki a jóvátételek kérdését. Általában az a vélemény, hogy Brüning kijelentése csak Franciaországban keltett ellen-szenvet. A Times berlini értesülése szerint Brüning és az angol követ találkozása a követ kezdeményezésére történt.

Brüning nyilatkozatával kapcsolatban szenzációként hat több francia lap leleplezése, amely szerint Brüning kancellár nyilatkozata egyáltalán nem volt a nyilvánosságnak szánva és az csak egy indiszkreáció folytán pattant ki. Az indiszkreációt állítólag egy berlini lengyel diplomata követte el.

Mennyit kell fizetni Németországnak?

A német kancellár kijelentésével kapcsolatos eseményeknek teljes megértése végett látnunk kell azt is, hogy miből is áll Németország fizetési kötelezettsége.

Az Egyesült-Államok a háboru alatt nyújtott kölcsönei Angliát, Franciaországot, Olaszországot, Belgiumot, Jugoszláviát, Görögországot és Romániát terhelik. Ugyanakkor azonban Angolország is nyújtott kölcsönt Franciaországnak, Olaszországnak, Görögországnak, Franciaország viszont Romániának, Jugoszláviának és Görögországnak hitelezője.

Angolország nagyobb összeggel tartozik az Egyesült-Államoknak, mint amennyit a szövetségeseitől kap, hasonlóan Franciaország is és így a két ország hadiadósság kiegyenlítésére.

geit tulajdonképpen Amerika kapja. Amikor a Young-terv elkészült, az tulajdonképpen három tételre osztotta Németország fizetni valóit.

1. Németország fizeti a különbségét Anglia és Franciaországnak amerikai tartozásai és szövetségeseivel szemben fennálló követelések között.

2. Az Egyesült-Államoknak, Japánnak és Lengyelországnak fizet hadikárpótlást.

3. A 60 évig tartó fizetési kötelezettség első 37 évében, 1966-ig Németország fizet jóvátételt.

Ezek az összegek évről-évre másképpen alakulnak, az annuitás szerint. Így például 1932. április 1—1933. április 1-ig Németország a következőket tartozna fizetni:

1. címen 995 millió 400.000 márkát, 2. címen 79 millió 800.000 márkát, 3. címen 663 millió márkát. A végösszeg emelkedik 1966-ig és attól kezdve csökken 1988-ig, amikor megszűnik Németország tartozása a világháborúból kifolyólag.

Végeredményben Németország évente átlag 2 milliárd 200 millió arany márkát tartozik fizetni fenti címeken. Ebből az Egyesült-Államoknak jutó rész a hágai egyezmény értelmében védett rész, melyet Németország tartozik, minden körülmények között megfizetni, akár milyen helyzetben van is. A nem védett rész a tulajdonképpeni jóvátétel, évi 660 millió arany márkát. Ebből azonban még le kell számítani a Dawes-terv stabilizációs kölcsönének kamatait és a Young-terv költségeit, melyekre még a Hoover-moratóriumot sem alkalmazták.

Bethlen István gróf Brüning nyilatkozatáról

Budapestről jelentik: Bethlen István gróf, volt magyar miniszterelnök, vasárnap délelőtt inkognitóban Bécsbe utazott. Az „Új Nemzedék” munkatársa meginterjúvolta Bethlent, aki kijelentette, hogy Brüning nyilatkozatát nem ismeri pontosan, de így is kijelentheti, hogy a világháború utáni időknek ez eddig a legjelentősebb politikai eseménye. Végül pedig még azt mondotta, hogy egyelőre nem lehet tudni, hogy Magyarországra nézve a nyilatkozatnak milyen következménye lehet. Az Est érte-

sülése szerint Bethlen hétfőn Rómába, majd pedig később több európai államba utazik.

Bázei jelentések szerint a Nemzetközi Fizetések Bankja mai ülésén elhatározta, hogy a német Birodalmi Banknak nyújtott és február 4-én esedékes 25 millió dolláros kölcsönt meghosszabbítja abban az esetben, ha az érdeklő jegybükkök is hasonló feltételekkel hozzájárulnak a meghosszabbításhoz. Az NFB igazgató-tanácsa ezután Magyarország 20 millió dolláros kölcsönének meghosszabbítását tárgyalta le. Ezt a kölcsönt egyszer decemberben már egy hónappal meghosszabbították és most újból hozzájárultak a meghosszabbításhoz. Ugyancsak meghosszabbították Jugoszlávia és Ausztria kölcsönét is.

A Reuter-iroda párisi jelentése arról számol be, hogy a franciák már felocsudtak első meglepetésükből és Brüning nyilatkozatát már higgadtan itélik meg. Már nem fenyeget az a veszély, hogy nem tartják meg a lausannei konferenciát.

Elkerülhetetlen az elnökválasztás Németországban

A berlini sajtó egy része vasárnap arról számolt be, hogy Hugenberg és Hitler a nemzeti szocialista párt részéről az elnöki mandátum meghosszabbítását illetően minden ajánlatot és kompromisszumot elutasítottak és elhatározták, hogy a párt részt vesz a birodalmi elnökválasztáson és az új elnökül Epp tábornokot jelöli.

Későbbi jelentések szerint Hindenburg jelölése körül a jobboldali pártok között nézeteltérés keletkezett. Főleg Hugenberg van ellene, hogy Hindenburg jelöléséhez hozzájáruljanak, viszont Hitler pártjának sajtóirodája utján úgy nyilatkozott, hogy a Hitler-párt Hindenburg további elnöksége mellett lojalt állást.

Éjszakai órákban érkezett jelentés szerint, ma délután történt meg a döntés a német baloldali ellenzéki pártok vezetői, Hitler és Hu-

A Temps ismét éleshangú vezércikkben bírálja Németország magatartását. A lap szerint Németországban a magánadósságok épp oly veszélyben forognak, mint a politikai adósságok. Semmi sem biztosítja, — írja a lap — hogy a német állam, amely nem fizeti a hitelező országokkal szembeni adósságait, a magánhitelezőkkel szemben becsületesebben jár el.

A francia fővárosban tartózkodó amerikai politikusok köreiben olyan hírek terjedtek el, amelyek arról tudnak, hogy Laval francia kormányelnök hosszasan tárgyalt von Hoesch párisi német követtel. Hír szerint Laval merve elutasította Brüning kancellárnak a német jóvátételekre vonatkozó javaslatait.

Rómából jelentik: Valamennyi lap közölte Brüning nyilatkozatát. A lapok minden kommentártól tartózkodnak, csak a Tribuna emeli ki, hogy a nyilatkozat nem jelent valami államcsinyt, amint azt hangoztatják, minthogy minden német párt egyetért abban, hogy a jóvátételekkel végre már végezni kell.

genberg között Brüning kancellár ajánlatára vonatkozólag, amelyben arra kérte a német ellenzéki politikai vezetéseket, hogy járuljanak hozzá Hindenburg birodalmi elnök választás nélküli további 6 évre terjedő elnökségéhez. A két ellenzéki politikus beható vita tárgyává tette az ajánlatot, amelyet azonban nem talált elfogadhatónak, mivel szerintük az alkotmány alapelveivel van ellentétben. A tanácskozás után ilyen értelmű nyilatkozatot adtak át Brüning kancellárnak is.

Ezzel a fordulattal most már végleg meghusult a kormány azon törekvése, hogy elkerülje a választásokat. A kancellár arra törekszik, hogy a jobboldali ellenzéki pártokat próbálja rávenni arra, hogy ne állítsanak ellenjelöltet az elkerülhetetlenné vált elnökválasztásokra.

A kapitalizmus válsága

Dr. SZABÓ SÁNDOR előadása az aradi Kereskedelmi Testületben

Az aradi Kereskedelmi Testület heti előadássorozatának keretében vasárnap az ifjú aradi kereskedőnemzedék egyik értékes tagja, dr. Szabó Sándor tartott előadást. Az értekezés iránt, amely egészen újszerű megvilágításban mutatta be a jelen gazdasági rend válságának okait és a jövő kibontakozás lehetőségeit, oly nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a Kereskedelmi Testület főtéri helyiségének nagyterme a zsufolásig megtelt közönséggel.

Domán Sándor elnök üdvözlő beszéde után dr. Szabó Sándor mindvégig nagy képzettséget és tájékozottságot eláruló értekezését azzal kezdte, hogy az előző előadások hatása alatt ellenállhatatlan szükségét érezte annak, hogy rámutasson azokra a jelenségekre, amelyek tulajdonképpen nem muló tünetek, hanem egy szervezet feltartóztatathatlan bomlásának megnyilvánulásai. Tiszta képet csak abból a kiindulásból nyerhetünk — mondotta — hogy a mai gazdasági válság voltaképpen a kapitalizmus válsága. A kapitalizmusnak, el kell ismerünk, volt történelmi hivatása, de ezt a hivatását nem végezhette el. Feladata volt, hogy az emberiséget egy magasabb termelési rendszerbe emelje és ennek révén az emberi kultúrát ennek a termelésnek a gazdagságával megajándékozza. Hosszu ideig sikerrel végezte feladatát, de sikere tetőpontján a gépezet hirtelen megakadt és nem tud többé munkát adni azoknak, akiket munkára szoktatott. A munkanélküliek tömege egyre növekszik, már pedig egy olyan kapitalista rendszer, amely nem tud megélhetést nyújtani a tömegeknek, nem állhat fenn tovább és egy új rendszernek kell helyet adnia.

A jelenlegi rendszer egyik alapvető eleme a profitra való dolgozás. A tőke magában nem hoz profitot, kell hozzá emberi munkaerő, a melynek ára a munkabér. A munkás a vállalkozó szolgálatába állítja teljes munkaerejét, de ennek a teljesítőképességnek megvan a határa.

Mivel a munkaidőnek is meg van a határa, a kapitalista a technikai eszközök tökéletesítésével és racionalizálással igyekszik a teljesítőképességet fokozni. Azonban minden új befektetés, amely a technikai berendezés felelesztését célozza, növeli a tőke konstans részét és, hogy a matematikai egyenleg érvényben maradjon, csökkenteni kell a tőke variábilis részét, vagyis kevesebb munkást kell alkalmaznia. Minden gép több és több emberi munkát tesz feleslegessé. Munkanélküli viszont keresetnélküli is jelent és aki nem keres, az nem is vásárol. Így történt, hogy amikor a készáru óriási tömegekben árasztotta el a piacot, a racionális termelés nem talált fogvasztási piacot. A krízis, amelyet már Marx követői is maídnem elfelejtettek, bekövetkezett, itt van a maga méltelen valóságában.

A kapitalizmus feladata egyrészt a termelés, másrészt a fogvasztás problémáinak a megoldása. Ennél az utóbbinál azonban csődöt mondott. A mai gazdasági válság már több, mint az egyensúlyi helyzet felborulása és magában hordja annak előjelét, hogy az egész mai gazdasági rendszer felborulni készül.

A háború után bekövetkező inflációt általános stabilizálódás követte és 1926-ban a gazdasági élet erősen fellendült. A termelés tempóját növelték, Európa követte Amerikát és megfélekedtek róla, hogy a termelés fokozásának is meg van a maga határa. A kapitalizmus azonban a magántőke, az individualizmus elvét képviseli és a konkurrencia jegyében dolgozik, ezért a termelésben nem lehetett megállás és már 1928-ban nagyon is érezhetőek voltak a gazdasági depresszió jelei. Az Egyesült-Államokban uralkodó tékozlásnak, a prosperity korának egyszeribe végét vetett az Angol Bank egyensúlyos bankkamatlábfemelése, aminek nyomán 1929 őszén megkezdődött az arany visszavándorlása Amerikából Európába.

A kapitalista rend másik alapeleme a konkurrencia, a válság bekövetkeztekor lehetlenné tette a megmaradt profitlehetőségeket is. Ennek következtében megtörtént a konkurrencia feladása, megalakultak a szindikátusok és kartellek, amelyeknek fejlődését óriási mérték-

ben segítette elő a kezdetben iparvédelmi céllal bevezetett védvámpolitika. A kartellekből alakultak aztán a konszernek és trösztök, a gazdasági rendszer ezen a fejlődési fokon egész monopolszerű jelleget vett fel.

A kartelleken és monopólokon kívül azonban tovább folyik a harc, most már azonban a világpiacra. Az elkecseregett harc jelszava: dumping, eladni bármilyen áron és, hogy az itt szenvedett veszteségeket valahol megtérítsék, a kartellek és trösztök, a belföldön, a védvámok védelme alatt, a világpiaci áraknál jóval magasabb árakat szabnak meg.

Az állam egyre jobban beleavatkozik a magángazdálkodásba, mint a Dresdener Bank, vagy a Creditanstalt állami szanálásának a példája mutatja. Mindez bizonyítja, hogy a kapitalista világnak még a leghatalmasabb képviselői sem képesek saját erejükből fenntartani magukat és nyilvánvaló lett, hogy a gazdasági élet folytonossága csak úgy őrizhető meg, ha a közönség támogatását és az egész társadalom együttes segítségét veszik igénybe. Éppen ezért, az individualista, minden rendszernélküli gazdálkodás helyébe, tervgazdálkodásnak kell lépnie. Sok zseniális terv lett papírra vetve, de az egyetlen tervgazdaságot, amely élő valóság, az orosz szovjet valósítja meg. Az orosz példa azonban Nyugateurópában nem fog követésre találni, ellenben inkább azt mondhatjuk, hogy Nyugateurópa és Oroszország fejlődésének utjai egymás felé haladnak. A magánvállalkozás hanyatlásában igyekszik egy tervszerű gazdálkodásba átmenteni magát, míg az orosz tervgazdaság szolgálatába állítja a kapitalizmus bevált eredményeit.

Öt, vagy ötven év múlva alakul ki az új gazdasági rend, azt még nem tudni, — fejezte be nagyérdeklődéssel értekezését Szabó Sándor dr., — de hinnünk kell az örök fejlődés törvényében.

Az előadót az egybegyűlt közönség melegen megéljenzte, majd végül dr. Szöllösi Zsigmond, a testület főtájkára mondott köszönetet dr. Szabó Sándornak az értékes előadásért, rámutatva arra, hogy Szabó dr. egyike a jövő képzett, tisztánlátó kereskedőinek.

Januárban főtárgyalásra kerül Aradon a feketeszesz-panama

Inspektorjóság Aradon a letartóztatott két miniszteriumi főtisztviselő miatt — Erődes ok miatt

tettek terhelő valamást a szeszkereskedők Anastasiu felügyelő ellen — Az első feketeszesz-főtárgyalás az aradi törvényszéken

Anastasiu volt felügyelő bűnvádi feljelentést adott be Taranu vezérfelügyelő ellen

Az unalomig nyújtott feketeszesz-panama kivizsgálása, a két miniszteriumi felügyelő aradi letartóztatásával nem várt izgalmat váltott ki. *Zarma Satir* és *Peacha Tache* felügyelők letartóztatását a vádtanács is jóváhagyta és az ülésen, melyen a vizsgálóbíró letartóztatási végzését jóváhagyta, *Avramescu Vazul* dr. állami ügyvéd is megjelent, hogy a miniszteriumot informálja a vádtanács döntéséről.

A mai nap folyamán újabb miniszteriumi

CSODÁK CSODÁJA:

felügyelő járt Aradon Gh. I. *Barcanescu* személyében, aki *Zarma* bucaresti-i ügyvéddel érkezett Aradra, aki a letartóztatott inspektor testvére, *Barcanescu* megjelent *Moldovan Sabin* dr. delegált vizsgálóbírónál is, aki informálta az ügyvel kapcsolatban. Ugyanekkor járt a vizsgálóbírónál *Olanescu* felügyelő is, aki szintén Bucarestből érkezett Aradra.

A delegált vizsgálóbíró különben ma több érdekes kihallgatást is eszközölt. Így megjelentek *Treubut* és *Farkas* érmihályfalvai szeszkereskedők, akiket arra vonatkozólag hallgatott ki, hogy szeszszállítmányaikat melyik gyárból kapták. Ugyanígy kihallgatta a déli órákban *Anastasiu* volt szőlészeti felügyelőt, aki ellen — mint ismeretes — olyan vádak hangzottak el, mintha megbízatását illegális pénzszerzésre használta volna fel. A volt felügyelő ellen egy aradi cég tulajdonosai hoztak fel konkrét vádakot és ennek háttérben igen érdekes momentum húzódik meg. A cég tulajdonosai a legutolsó ideig tartózkodtak minden oly természetű nyilatkozattól, amely konkrét vádakot tartalmazott volna *Anastasiu* ellen. A kihallgatások során a kihallgatást vezető hatósági funkcionárius *Anastasiu* egyik jelentését olvasta föl, amelyben az aradi cég tulajdonosait „banditáknak” aposztrofálta. Ennek a kifejezésnek következménye volt azután az, hogy a cég tulajdonosai most már jegyzőkönyvbe foglaltatták vallomásaikat a volt szőlészeti felügyelő ellen.

A miniszterium — állítólag — tiltakozik a felügyelők letartóztatása ellen

Anastasiu különben szombaton bűnvádi feljelentést adott be *Taranu* Victor aradi pénzügyi vezérfelügyelő ellen, akat feljelentésében különböző szabálytalanságokkal vádol meg. A feljelentésre vonatkozólag kérdést intéztünk *Taranu* vezérfelügyelőhöz, aki a következőket mondotta:

— *Anastasiu* volt szőlészeti felügyelő már négy vagy öt feljelentést adott be ellenem, részben a miniszteriumhoz, részben pedig a hatóságokhoz. Ugy a miniszterium, mint az illetékes hatóságok a feljelentéseket nem is vették figyelembe, mert annyira nyilvánvaló volt az azokban foglalt vádak alaptalansága. Én különben a magam részéről nem törődöm azzal, hogy *Anastasiu* ad-e ellenem be feljelentést, vagy sem.

A jövő héten különben Aradra érkezik *Ionescu Vasile*, a földművelésügyi miniszterium szőlészeti igazgatója és ennek a látogatásnak is igen érdekes előzménye van. A két inspektor letartóztatása óta a földművelésügyi miniszterium most már harmadik megbízottját

küldi a fogházba, akik állandó érintkezést tartanak fent *Zarma* és *Peacha* miniszteriumi felügyelőkkel. A szőlészeti igazgató utazása azzal áll összefüggésben, hogy hír szerint a miniszterium tiltakozni akar két tisztviselőnek letartóztatása ellen és tiltakozásában hivatkozik a szolgálati rendtartásra, amely szerint a miniszteriumi tisztviselők ellen először fegyelmi eljárást kellett volna lefolytatni és csak ha a fegyelmi bizottság állásaitól függeszti, lehetett volna ellenük megindítani a bűnvádi eljárást. Érdekes különben, hogy a vezető főügyésznél lévő dosszárból be van csatolva a Temesváron megjelenő „*Vestul*” egyik cikke, amely lugosi keltezéssel *Peache Tache* dolgaival foglalkozik, akít *Al Capone*-nak nevez el.

Moldovan Sabin dr. delegált vizsgálóbíró a mai napra idézte be *Roxin* országgyűlést

képviselőt is, aki azonban levélben értesítette, hogy a mai napra a zilahi törvényszéknél van tárgyalás kitűzve és így kihallgatására más időpont kitűzését kéri. Délután folyamán a nagyváradi Egyesült Likörgyár letartóztatásban lévő igazgatóit hallgatta ki és a nyomozás, valamint a további kihallgatásokkal kapcsolatban úgy *Vulpe Constantin* vezető főügyész, mint *Moldovan Sabin* dr. delegált vizsgálóbíró a következőket mondották:

— A vizsgálatot január hó folyamán befejezzük, úgy, hogy az ügyek nagyrésze még e hónapban, de legkésőbb februárban az aradi törvényszékhez kerül át, mely a legrövidebb időn belül főtárgyalásra tűzi ki a régen húzódo ügyet.

Ítélet a „Traian” szeszgyár ügyében

Az aradi törvényszék dr. *Costa-Alexandrescu*-tanácsa ma délelőtt különben feketeszesz-ügyben tartott főtárgyalást. Még az elmúlt év folyamán *Epstein Márk* aradi szeszgyáros ellen a „Traian” szeszgyárban vizsgálatot tartott *Anastasiu* volt szőlészeti felügyelő, akinek megállapítására megindult az eljárás a gyár ellen, azon a címen, hogy adózatlan szeszt hozott forgalomba. A miniszterium *Epstein Márkot* százezer lej pénzbírsággal sújtotta, ami ellen *Epstein* felebbezést adott be az aradi törvényszékhez. A kincstár képviselőjében dr. *Lepa Valér* állami ügyvéd jelent meg és a törvényszék rövid tanácskozás után jóváhagyta a kirott százezer lejes bírságot.

TRADER HORN

Szabálytalanságokat

lepleztek le Aradváros több üzemében

Újabb meglepetések a rovincsolásoknál — Hiányok a tüdőszanatórium adminisztrációjában — Vizsgálat egy magasabb rangú városi tisztviselő ellen — *Radu Cornel* dr. nyilatkozata

Az aradi gyermekkórház sikkasztó gondnokának, *Ianota* Jánosnak esete, Aradváros vezetősége részéről fokozott elővigyázatossági rendszabályok életbeléptetését eredményezte. Ezeknek az ellenőrző vizsgálatoknak az új évkezdet is megfelelő címet adott, hogy a város valamennyi ügyosztályánál csendes rovincsolásokat folytassanak le.

Ezek a legnagyobb gondtal és körültekintéssel levezetett vizsgálatok a legutóbbi napokban újabb meglepetéseket hoztak a város vezetősége számára. Több olyan üzemben ugyanis, amelyek a város ellenőrzése alatt állnak, de szükségszerűleg önálló módon vételeznek be pénzt, újabb hiányoknak jöttek nyomára, amelyekről azonnal jelentést tettek *Radu Cornel* dr. interimár-bizottsági elnöknek, aki a további vizsgálat folytatását rendelte el.

A fegyelmi vizsgálatok levezetésével *Olaru* István városi vezértitkár van megbízva, de a szabálytalanságok annyira szétágazó hálózatát érintik a városi közigazgatásnak, hogy úgy *Radu Cornel* dr., mint *Berzovan* János pénzügyi tanácsos a maguk részéről ugyan csak személyesen irányítják az egyes kihallgatásokat.

Anélkül, hogy elébe kívánnánk vágni a fegyelmi vizsgálatok megállapításainak, a városban elterjedt hírekre való tekintettel is meg kell állapítanunk, hogy a hírek tuzoznak az elkövetett szabálytalanságok mértékét illetőleg. Annyi nyert egyelőre csupán megállapítást, hogy a városi tüdőszanatórium könyvvezetésében mutatkozik három évre visszamenőlegesen egy 45 ezer lejes hiány, amellyel kapcsolatban *Poszmayer* Ferenc kórházi könyvelőt hallgatták ki. Ezenfelül a városi legelők által hajtott jövedelmek kasszájában találtak egy 15.000 lejes elszámolási differenciát, amelyre vonatkozólag *Tripa* Traian városi tisztviselő kihallgatása folyik. Ebben az esetben még

újabb fordulatok is várhatók, mivel megállapítást nyert, hogy a legelőpénzeknél mutatkozó differenciákban és fiktív nyugták kiállításában része van egy magasabb rangú régi városi vezető-tisztviselőnek is, aki jelenleg az egyik városrészes adminisztrációját irányítja.

Az aradvárosi közigazgatás kipattant visszaéléseinek ügyében az *Aradi Közlöny* munkatársa ma felkereste *Radu Cornel* dr. interimár-bizottsági elnököt, aki számunkra a következőket jelentette ki:

— A felderített visszaélések ügyében a fegyelmi vizsgálatok folyamatban vannak. Meg kellett állapítanom mindegyik esetben, hogy a visszaéléseket az a körülmény könnyítette meg, illetve idézte részben elő, hogy meg nem felelő elemeket neveztek ki olyan pozícióba, melyeket nyilvános pályázat útján kellett volna betölteni. Ezenfelül pedig minden egyes esetben egyik kinevezett bizalmi embertől sem kértek megfelelő anyagi garanciát, holott erre rendeletek vannak. Az újabb felfedezéseink, amelyek a *Ianota*-féle sikkasztás kiderülését követették, arra készíteti a város vezetőségét, hogy az eddigi negyedévenként foganatosított ellenőrzési rendszerrel szakítsunk és repülőbizottságok útján ellenőrizzük a pénzkezelést.

— Holnap délután különben összeül ezekben az ügyekben a városi adminisztráció, kinevezési bizottsága, melynek elnöke *Moldovan* Silviu dr. interimár-bizottsági tag, tagjai pedig *Olaru* vezértitkár és *Berzovan* János pénzügyi osztályfőnök. Ennek a bizottságnak határozatait ismertetni fogom az interimár-bizottság tagjaival is, akiket kedd délutánra ugyancsak ülésre hívtam össze. Eltökélt szándékom, — fejezte be nyilatkozatát *Radu* dr. — hogy egyfelől likvidáljuk a régi mulasztásokat, másfelől pedig olyan intézkedéseket léptessünk életbe, melyek egyszer s mindenkorra megelőzik a hasonló esetek előfordulását.

Befejezhetik a tanévet az aradi kereskedelmi iskola B-osztályos növendékei

Az aradmegyei prefektúra és Aradváros vezetősége 100—100.000 lejjel járult hozzá a tanévek fizetésének költségeihez — Nagyonfontosságú értekezlet az aradi vármegyeházán

Az aradi Kereskedelmi fiiskola ügyében ma délelőtt a megyei prefekturán zajlott le az értekezlet, amely végre is megoldást teremtett az aradi középiskola halálra ítélt párhuzamos osztályainak ügyében. Az értekezleten, amely délelőtt 11 órakor kezdődött, *Serbanu* György dr. megyei prefektuson és *Lázár* Ágoston dr. közigazgatási igazgatón kívül dr. *Radu* Cornél városi interimár-bizottsági elnök, *Matiescu* István iparkamarai elnök, az aradi villanygyár igazgatója, *Pacurar* Brutus iparkamarai vezértitkár és *Saciu* Vasile iskolaigazgató vettek részt.

Az értekezleten résztvevő közigazgatási és közigazgatási vezetők egyöntetűen kimondot-

ták, hogy feltétlenül lehetővé kell tenni azt, hogy az aradi Felsőkereskedelmi fiiskola B-osztályos százhatvan növendéke zavartalanul befejezhesse az 1931—32. iskolai évet. Megállapította a bizottság, hogy bizonyos szempontok figyelembevételével mellett az ehhez szükséges költség nem haladja meg a félmillió lejt, elegendő 350.000 lej is hozzá. Ennek az összegnek a lefedezésére a megyei prefektúra 100.000 lejt, Aradvárosa ugyancsak további 100.000 lejt ajánlott fel az iskola párhuzamos osztályaiban működő tanévek fizetésére. A további szükséges 150.000 lejt az iskolaigazgatóság társadalmi uton és a szülők anyagi támogatása mellett fogja előteremteni.

Eredménytelenek a román—orosz tárgyalások

Ghica külügyminiszter Bucurestibe érkezett — A pesszimiztikus bucuresti-i sajtó — A szovjet még nem válaszolt

Rigából jelentik: A Románia és Szovjetország között megkezdődött tanácskozások a megnevezési szerződés megkötése érdekében, még mindig nem jutottak el az érdemleges tárgyalásokig. Mint ismeretes, Románia ellenjavaslatot nyújtott be a besszarábiai kérdésekre vonatkozólag. Az orosz delegáció az ellenjavaslatra még nem adta meg a választ és így a tulajdonképpeni tárgyalások nem kezdődhettek meg.

Ghica külügyminiszter a Havas távirati iroda munkatársának a rigai tárgyalásokról a következőket mondotta:

— Főleges volt érinteni Besszarábia ügyét a megnevezési szerződésben, mert ebben a kérdésben nincs mit tárgyalni. Az oroszoknak ezzel a kérdéssel kapcsolatos megjegyzéseit természetesen vissza kell utasítanunk. Természetes, hogy az oroszokkal csak abban az esetben vesszük fel a tárgyalásokat, ha ebben a kérdésben biztosítékot nyújtanak.

Az oroszok gazdasági céljai

A párisi sajtó, bár különbözőképp kommentálja a rigai tanácskozásokat, abban meg egyezik, hogy döntő fordulatra lehet számítani. A Viitorul rigai tudósítója szerint, az oroszok nem vallottak nyíltan színt a területi kérdésekben és úgy látszik, ebből a kérdésből tervszerű politikai manővert kívánnak előkészíteni.

Diplomáciai körökben meglehetősen pesszimiztikusan tekintenek a rigai érdemleges tárgyalások elé és el vannak rá készülve, hogy az orosz jegyzék után, a tárgyalások eredmény nélkül végződnek. Jól értesült körök arról vélnek tudni, hogy az oroszok állítólag gazdasági célok elérésére is törekuszenek és ezzel kapcsolatban gazdasági megnevezési szerződésről is van szó.

Ghica herceg egyébként tegnap befejezte varsói tárgyalásait és este elutazott a lengyel fővárosból. A külügyminiszter ma délután érkezett vissza Bucurestibe és csütörtökön délután fogadja a sajtó képviselőit, amikor tájékoztatást nyújt varsói útjáról és a rigai tárgyalásokról.

A rigai tárgyalások ügyében egyébként semmi lényeges nem történt és ma estére várják az oroszok választát a román ellenjavaslatra. Megállapítható, hogy az oroszok már nem tanúsítanak olyan intranzigens magatartást, mint a tárgyalás első napjaiban.

A bucuresti-i sajtó meglehetősen pesszimiztikusan ír a román—orosz tárgyalásokról és azt állítják, hogy a francia lapok nagyon

élesen támadják emiatt a lemondott Briand külügyminisztert, aki állítólag éppen a orosz tárgyalások sikertelensége miatt lépett vissza. A lapok azt írják, hogy a kormány ezeket a francia lapokat nem engedte be az országba, illetőleg kézbesítésüket visszatartotta.

Ha **BUDAPEST**-re utazik,

ROYAL NAGYSZÁLLODÁ-

szálljon meg, mert a szálloda igazgatósága meg kívánja könnyíteni **első téli tartózkodását és 1 hetit teljes ellátás az egész téli szezonban**

ujjannan renovált, hideg-meleg folyóvízzel ellátott szobával és napi 3 étkezéssel

7 napra már P. 65.-től

is kapható.

Borralaló 10%-al megváltható.

Rövidebb tartózkodás esetén kívántra teljes pensió, vagy csak a szobára vonatkozó legolcsóbb ajánlattal készséggel szolgálunk.

Gandhi feleségét is letartóztatták

A pánindiai kongresszus elnökét hathavi szigorított börtönre ítélték — Szigorú bojkott az angol áruk és intézmények ellen

Londonból jelentik: Rasadot, a pánindiai kongresszus elnökét, hat havi szigorított börtönre ítélték. A bombay-i tözsdealkuszok szövetsége testületileg tiltakozott a „nemzet bálványának”, Gandhinak letartóztatása ellen és elhatározta, hogy megkezdi az angol áruk formális bojkottját is. Érdekes kísérletet szerveznek a nacionalisták az angol intézmények bojkottjára. Bombay körül három kilométeres körzetben saját maguk szerveznek postahivatalokat, hogy ennek aktivitása révén kíséreljék meg kiküszöbölni az angol postatakarékpénztár igénybevételének szükségességét is Indiában. Ha a kísérlet beválik,

Magyar arisztokraták súlyos autószerencsétlensége a gyulai országúton

Az autóban gróf Wenckheim Lajos, gróf Haller Ferenc és báró Collas Tibor ültek.

Gyuláról jelentik: Vasárnap délután megdöbbentő autószerencsétlenség történt a Gyula—Ujkigyós közötti országúton, amelynek áldozatai mind a magyar arisztokrácia tagjai. Egy hatalmas turaautó, amelyet gróf Wenckheim Lajos vezetett, nekiment az utszéli eperfának, felborult és a benne ülő utasok: gróf Haller Ferenc és báró Collas Tibor súlyos sérüléseket szenvedtek.

A Bp. 29—275 számú csukott autó, amely gróf Wenckheim Dénesné tulajdona, délután négy órakor Ujkigyóra ment. A volán mellett gróf Wenckheim Lajos ült, mellette Treszin Sándor soffőr helyezkedett el, míg a hátsó ülésüket gróf Haller Ferenc és báró Collas Tibor foglalták el. A 75—80 kilométer sebességgel robogó autó Gyulától mintegy három kilométerre nekiszaladt az utszéli eperfának. A hatalmas turaautó valóságos kettészakadt és az utasok az árokba röptek, amelyben szerencsére elég vastagon volt a hó. A kivonuló mentők a szerencsétlenség áldozatait a gyulai kórházba vitték. A legsúlyosabban gróf Haller Ferenc sebesült meg, aki combtörést, külső és belső zúzódásokat szenvedett. Collas Tibor báró arcán és lábán sebesült meg, míg Wenckheim Lajos gróf és a soffőr sértetlen maradtak. A vizsgálat megindult a szerencsétlenség ügyében.

Akadályok az optánsok követeléseinek kifizetése előtt

Nem juthatnak egyhamar pénzhez az optánsper nyertesek

Budapestről jelentik: Az optánsperben érdekelt birtokosok körében nagy feltűnést keltett az a minap megjelent kormánynyilatkozat, hogy az ugynevezett Caisse commune tartozások tömegébe, amelyek tudvalevőleg kivételt képeznek a transfer-moratórium alól, nem tartoznak az optánsalapra teljesítendő befizetések.

Ez azt jelenti, hogy az optánskövetelések kifizetésének útjába akadályok gördülnek. Beavatott helyen úgy tudják, hogy miután a moratórium alól kivett Caisse commune tartozások nem azonosak az Agráralapba beszolgáltatandó fizetésekkel, az az évi 6.1 millió, amit Magyarországnak az agrárkasszába kell évente fizetnie, szintén moratórium alá esik. A pörnyertes optánsoknak azt a reményét, hogy már a jövő évben pénzhez juthatnak, a megváltozott viszonyok ilyenformán alaposan lerontják és az agráralap nem egyhamar fogja pénzre váltani az optánsok reményeit.

Magyar-Bál a Központiban január 16-án.

SAVU CONSTANTIN, az erdélyi miniszterium új államtitkára telefonon üdvözli aradi ismerőseit

A volt aradi újságíró energikusan cáfolja azt a hírt, mintha a kormány meg akarná szüntetni az erdélyi miniszteriumot — Az új erdélyi miniszter holnap leteszi az esküt az uralkodó kezébe — Az új igazságügyi államtitkár: Román Valér kolozsvári ügyvéd

A miniszterelnök érdekes távirata Pop Valér igazságügyminiszternek

A belpolitikai élet eseményei újra Bucuresti felé terelik az ország közérdeklődését. Az a csendes és meglepetésekkel teli átcsoportosítás, ami a kormány összeállításában jelenleg is folyik, általános érdeklődést kelt mindenfélre Erdélyben és a Bánátban, mert hiszen a bucuresti-i sajtó közlése nyomán olyan riasztó hírek terjedtek el a mai nap folyamán, mintha a kormány felhasználni kívánná Pop Valér dr. volt erdélyi miniszter igazságügyminiszterre történt meglepetésszerű kinevezését és költségvetési okokra való hivatkozással meg akarná szüntetni a nemrégiben felállított erdélyi miniszteriumot. Mit szólnak ehhez a hirtelen fordulathoz az erdélyi képviselők? Mi lesz az erdélyi miniszterium nagy apparátusával? És az új erdélyi miniszter személye körül szállongó kombinációkkal?

A felmerült kérdések közepette az *Aradi Közlöny* munkatársa ma délelőtt az események forrásához, a miniszterelnökséghez fordult telefonon felvilágosításért. A telefonközpont és a sors véletlen játéka folytán azonban éppen az az erdélyi miniszterium jelentkezett, amelynek sorsáról kívántunk felvilágosításokat nyerni, mert amint ismeretes, az erdélyi miniszterium is a miniszterelnökségen nyert elhelyezkedést.

A telefon hörgött, zakatolt kicsit, aztán egy ismerős, mély férfihang jelentkezik:

— Alo...?! Aici Ministerul Ardealului... Cine acolo...?

— Redactia ziarului *Aradi Közlöny* din Arad...

Telefon-interjú az erdélyi miniszteriummal

— Az *Aradi Közlöny* szerkesztősége? — mondotta vissza magyarul a mély férfihang. — Itt Constantin Savu. Van szerencsém uraim, mit óhajtanak?

Ki ne ismerné Aradon Savu Constantint? Az aradi román újságíró doyenjét, akit karrierje az erdélyi miniszteriumba vitt. Pop Valér dr. volt erdélyi miniszter kabinetigazgatója szívélyesen áll rendelkezésünkre:

— Az erdélyi miniszterium megszüntetése...? Mese az egész, — jelenti ki. — Kérem, szíveskedjék a legenergikusabban megcáfolni ezt a hírt, aminek semmi alapja nincsen. Ellenkezőleg: a kormánynak további komoly tervel vannak az erdélyi miniszteriummal és épp ezért kijelenthetem, hogy már a közeljövőben szélesebb alapokon fogjuk kiépíteni az erdélyi miniszterium organizációját. Engedje meg, hogy ennek az állításnak igazolására megemlítsen azt a körülményt is, hogy a miniszterelnök ur éppen most írta alá új, államtitkári kinevezésemet az erdélyi miniszteriummal...

— Gratulálunk az aradiak nevében, államtitkár ur!

— Őszintén köszönöm az aradi gratulációt — felelte vissza a kormány legujabb aradi származású államtitkára — kérem tolmácsolja valamennyi aradi barátomnak és ismerősömnek üdvözleteimet.

Ime, átadjuk. De az újságíró többre is kíváncsi:

Leltári árusítás!
Brilliánst, aranyat, ezüstöt

most rendkívül olcsón vásárolhat

Kun ékszerésznél

a folyó hó 8-án kezdődő árusításon.

— Ki az új erdélyi miniszter, államtitkár ur...?

Az óra déli tizenkettőt üt és az új erdélyi államtitkár a következőket mondja:

— Sajnos, az új erdélyi miniszter ur nevét még nem közölhetem, mivel Őfelsége még nem írta alá kinevezését. Személyét azonban már kijelölték az illetékesek: egy erdélyi képviselő, akinek holnap, kedden reggel kell Erdélyből Bucurestibe érkeznie. Emellett többet nem mondhatok. Ha megjön és minden rendben lesz, holnap délelben már le is teszi az uralkodó kezébe az esküt.

— És az új igazságügyminiszter ur?

A hang elmegy, a csengő berreg, zúgás és hörgés a vonalon, de aztán újra helyreáll a kapcsolat.

— Mit csinál Pop Valér dr., az új igazságügyminiszter ur?

— Ebben a pillanatban készülünk ki Si-

naiaba — hangzik, fájdalom, már jóval megszibbról a válasz. Ugyilátszik, közben Bucurestít tovább vitték a helyéről: mintha Amerikából beszélne Aradra Savu Constantin:

— Igen, most megyünk Őfelségéhez. Az igazságügyminiszter ur leteszi az esküt... Igen és az *Aradi Közlönynek* még azt is elárulhatom, hogy új államtitkár kerül az igazságügyminiszteriumba is... Igen, igen, egy erdélyi ember, ismert politikus...

— Ki az?

— Dr. Román Valér... Ügyvéd, most Bucurestiben él. De már mennem kell, holnap talán többet mondhatok... Ne felejtse kérem az üdvözlőmet az aradiaknak átadni!

„Valérok előnyben...” a bucuresti-i politikában

A második új erdélyi államtitkár, Román Valér dr. nem új ember a politikában. Mint kolozsvári ügyvéd, először *Cuza* híveinek csoportja élén tűnt fel tömött fekete angol bajuszos, cigányosan kreol arca. Majd a szociáldemokrata pártban akart érvényesülni, de ezeket a kapcsolatokat csakhamar megszakította, midőn a liberális-párt ígért számára politikai érvényesülést. Ekkor Bucurestibe is költözött, mandátumot kapott, hogy most a parlamentet az igazságügyminiszteriummal cserélje fel, amelynek az élén egy másik kolozsvári ügyvéd, ugyancsak Valér, vette át a vezéri pálcát. Ugyilátszik, a Valérok jó valójuk van a politikában.

Jakab Géza.

Az orosz, cár titkos levéltárából szerzett adatok nyomán:

Red ezredes árulása

Ennek a jobb sorsra érdemes törzstisztnak a tragédiája annakidején megrendítette az egész világot. Ez a filmdráma mélyen bevilágít a rejtelmes kémszervezetek borzalmas aknamunkájába.

Az új igazságügyminiszter első nyilatkozata:

Kolozsvári tudósítónknak elutazása előtt volt alkalma hosszabb beszélgetést folytatnia az új igazságügyminiszterrel. A Majális-ucca 6. szám alatt a miniszter éppen vacsorázik: egy óra múlva indul a Bucuresti-i gyors, de azért pár percet szakít számunkra is.

— Hogyan történt meglepetésszerű kinevezése? Tudta előre?

— Nem, nem tudtam semmiről — válaszolja Pop Valér dr. sietve. — Éppen Szilágyosomlyón voltam egy lagzin, ahonnan tegnap este érkeztem haza. Ma délelőtt 11 órakor a miniszterelnökség hívott fel telefonon és közölték a kinevezésemet: a király már alá is írta a dekrétumot. Délután jött meg Iorga miniszterelnök ur távirata is. De várjon csak, meg is mutatom.

Iorga — tettel argumentál

Pár pillanat az egész s már jön is vissza a távirattal. Ime:

„Pop Valér miniszter urnak, Cluj. Örömmel értesítem, hogy Őfelsége a király ma délelőtt aláírta a dekrétumot, amelyben önt igazságügyminiszterre nevezi ki. Stop. Így gyűlölöm én Erdélyt. Stop.

Iorga miniszterelnök.”

— Valamit programjáról szeretnénk hallani miniszter ur...

— Tulkorai még a kérdés — válaszolja az új igazságügyminiszter. Amyit mindeneset-

re mondhatok, hogy az egységesítés kérdésében nem fogom elődeim politikáját követni. Az egységesítésnek fokozatosan kell megtörténnie.

— És a közjegyzők ügyében mi az álláspontja?

— Utánna kell nézmem Bucurestiben. Az én véleményem az, hogy a közjegyzői intézményre szükség van, tehát megszüntetése, vagy korlátozása fölösleges.

— Római utazásom, mely az új kinevezés következtében késedelmet szenved — fejezte be nyilatkozatát — a Státus ügyével van kapcsolatban. A kormány ugyanis meg akarja oldani a Státusnak és azoknak az alapítványoknak, valamint vagyonoknak kezelési kérdését, melyek jelenleg a Státus igazgatása alatt állanak. Ezt a problémát nem egyoldalúlag, hanem a Szentszékekkel egyetemben fogja elintézni.

Az aradi mozíkok mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Ma utoljára. ISTENEK KEGYENCE. Tragikomédia. Főszereplők: Emil Jannai, gs. Renate Müller és Olga Tschechowa.

SELECT MOZGÓ: Ma utoljára. BERLIN-ALEXANDERPLATZ. Alfred Döblin regényének filmváltozata. Főszerepben: Heinrich George.

H I R E K

Letartóztatták a halálos végű vadászat okozóját

Gondatlanságból okozott emberölés miatt emeltek vádat ellene

Az aradi ügyészséghez néhány nappal ezelőtt érkezett jelentés arról a halálos kimenetelű vadász-szerencsétlenségről, amelynek áldozata Jurcan Máttyás pezesti községi lakos volt. Az aradi ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, amelyet tegnap hajtott végre Bradean Athanasz dr. helyettes törvényszéki főorvos, Gutunoiu ügyész jelenlétében. A boncolás megállapította, hogy a lövés az áldozatot mintegy harminc lépésnyi távolságról érte és a sörétek felsőtestét érték, behatoltak tüdejébe és a halál belső elvérzés folytán állott elő. A szerencsétlenség okozóját, Onica Tódort, még a helyszínen kihallgatták, aki azt vallotta, hogy Jurcan hívta őt vadászni, azzal, hogy a rókák rendkívül elszaporodtak és mivel a hatóságok 200 lej fizetnek egy rókabőrért, érdemes vadászni őket. Megállapodtak a hajtás irányában, amelyet azonban társa nem tartott be. Guggoló helyzetben, az esti szürkületkor Onica úgy látta, mintha a bozótban róka közeledne feléje és rálőtt. A sörétek szerencsétlenségre halálra sebeztek Jurcan Máttyást, aki rövid kilődés után, a helyszínen kiszenvedett. Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés címén emelt vádat Onica ellen, akit Tiplea dr. vizsgálóbíró ma hallgatott ki és kihallgatása után elrendelte előzetes letartóztatását.

IDŐPROGNÓZIS. Gyengén felhős idő, legfeljebb néhol enyhülés, helyenkint reggeli köd várható.

Argetoianu a francia pénzügyminiszternél. Párisból jelentik: Flandin francia pénzügyminiszter ma délután ebédet adott Argetoianu tiszteletére. Az ebéd előtt Flandin hosszabb kihallgatáson fogadta a román pénzügyminisztert.

Aláírták a román-francia kereskedelmi szerződést. Párisból jelentik: Rollin kereskedelmi miniszter és Dinu Cesiánu párisi román követ, ma aláírták a román-francia kereskedelmi szerződést, amely Románia petroléumtermelésének biztosítja a francia piacokat. A szerződés egy három évre terjedő rendszeri foglal magában és benne Franciaország 400.000 tonna petroléumtermék átvételére kötelezi magát.

Perrel támadták meg Batthyány Elemér gróf végrendeletét. Budapestről jelentik: A szombaton elhunyt Batthyány Elemér grófot ma délután helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-úti temetőben. A temetésen megjelent Horthy kormányzó, valamint a magyar társadalom számos előkelősége. — A gróf hagyatékáért máris nagy küzdelem indult meg az örökösök között, mivel a gróf agglagény volt és így leszármazottjai nincsenek. Az örökségre most az elhunyt két nővérének hozzátartozói tartanak igényt. A végrendeletet ma perrel támadták meg Keglevich gróf és Ilona grófnő.

Réthy Vidort a kártyavesztések kergettek halátra. Budapestről jelentik: A magyar főváros társadalmának egyes köreit még mindig élénken foglalkoztatja Réthy Vidornak, a „Curlton” szálló aradi származású igazgatójának az öngyilkossága. Vasárnapra kiderült, hogy Réthy hosszabb időn keresztül látogatta a különböző pesti kártyaklubokat, ahol nagy összegeket vesztett. Ezek a hazárdjátékok úgy anyagilag, mint idegileg teljesen tönkretették Réthyt. A szállodaigazgató — mint most megállapították — közvetlenül öngyilkossága előtt közel kétezer pengőrt vesztett kártyán és efeletti elkeseredésében menekült a halálba. Réthy Vidort hétfőn reggel felboncolták és ezután intézkedtek a temetésére vonatkozólag.

Jarno József magyar származású bécsi színházigazgató meghalt. Bécsből jelentik: Jarno József magyar származású színész és színházigazgató, Hansi Niese ismert filmszínésznő férje, ma délután meghalt. Jarno József pénteken bronchitisben megbetegedett, állapota tegnapra komplikálódott, míg ma kiszenvedett.

Jules Sauerwein távozik a párisi Matin éléről

Politikai konfliktus támadt a lap és főszerkesztője között — Pör a Matin ellen — Sauerwein budapesti nyilatkozata

Párisból jelentik: Politikai és újságírói körökben nagy feltűnést keltett az a hír, amely arról számol be, hogy Franciaország egyik legismertebb publicistája, Jules Sauerwein, a „Matin” politikai főszerkesztője meglepetés-szerűen megvált a lap kötelékéből. Sauerwein, aki több, mint két évtizeden keresztül irányította a francia lap külpolitikáját, a ma délután szárnyrakelt hír szerint tisztán politikai természetű konfliktus következtében válik meg a Matintól.

A főszerkesztő politikai pártállása több, mint egy negyedévvvel ezelőtt került összeközösbe a lap politikai intenciójával, amely ve-

gül differenciákat és Sauerweinnek a lapról való távozását eredményezte. Újságírói körökben olyan verziók keringenek, hogy Sauerwein a Matin ellen pert indít, ugyanakkor azonban arról beszélnek, hogy ezt a készülőt pert békés útra akarják terelni.

A Matin szerkesztősége a leghatározottabban cáfolja Sauerwein kilépését és a lap főadminisztrátora kijelentette, hogy Sauerwein és a Matin között perrel szó sincs és a főszerkesztő továbbra is a lap redakciójának tagja. Ezt az utóbbi demitit azonban megcáfolja Sauerweinnek Budapesten tett tegnapi nyilatkozata, amely megerősíti a fent leírt konfliktust.

Amerikát hallgattuk...

Ma éjjel negyed tizenkettőtől egy negyed egy óráig Amerika újra átbeszélte az Oceánon. A newyorki „Columbia” rádiótársaság másodízben közvetítette newyorki Studiojának műsorát a vén Európa számára és a Königswusterhauseni állomás erősítette fel a kábelen érkező rádióhullámokat, hogy a svéd, a német, a svájci és a magyar adóállomásokon át milliók és milliók hallgassák Amerika legkiválóbb énekesnőinek, énekesinek és zenekarának művészi produkcióit. A leadás pompásan sikerült és mindvégig zavartalan volt, mint hogyha csak a szomszédból hallgattuk volna az érzelmes „sweet-heart” után vágyakozó amerikai melódiákat. Adja Isten, hogy mielőbb valóra váljék az amerikai rádiótársaság szép gondolata, hogy a melódiák szárnyán valóban egymásra találjon az országhatárok börtöneibe zárt és a szenvedélyek rabláncain vergődő emberiség. Ma még csak az éther megfoghatatlan szférájában, de ki tudja, mit rejt a holnap?

Öngyilkos lett egy ismert nagyváradi kereskedő. Nagyváradról jelentik: Vadász Albert, ismert nagyváradi kereskedő tegnap halántékon lötte magát és mire rátaláltak, már meghalt. A kereskedő ezelőtt két héttel már öngyilkosságot kísérelt meg, megmérgezte magát, akkor azonban sikerült megmenteni az életnek. A szerencsétlen ember a súlyos anyagi gondok miatt vált meg az élettől. Az öngyilkosság városszerte általános részvétet keltett.

Legjobb minőségben, olcsó árban

PAPLANOK
RUTTKAY & BOTYE cégnél

A londoni influenzajárvány veszedelme. Londonból jelentik: Az angliai influenza-járvány aggasztó módon emelkedik. Londonban az elmúlt hét végén a halottak száma meghaladta az 500-at. Az angol főváros valamennyi kórháza zsúfolva van betegekkel. Illetékes körökben attól tartanak, hogy az emlékezetes arányu 1918. évi spanyol influenza-járvány csapása készül rázudolni újra a világra.

Izgatásért elítélt görög keleti esperes. Pécsről jelentik: Ma délelőtt hirdette ki a törvényszék a Kuria ítéletét Grigorievics Miklós volt mohácsi görög keleti esperes ügyében. Grigorievics pánszláv agitációt fejtett ki Mohácson és környékén, káromolta Horthy kormányzót és azt mondta, hogy Mohács szerb terület. Az esperest a törvényszék másfél évi fogházra ítélte és ezt az ítéletet előbb a Tábla, most pedig a Kuria is jóváhagyta. Grigorievics büntetését a pécsi fogházban tölti ki.

Ráb Zoltán előadása a Zsidó Kulturkörben. Az aradi Zsidó Kulturkör előadássorozatában vasárnap este 9 órai kezdettel a Zsidó Kulturház nagytermében Ráb Zoltán hitközségi főjegyző tartott igen értékes és gondolatokban gazdag előadást „A zsidó humor lélektana” címmel. A nagyszámú közönség mindvégig kitüntető figyelemmel hallgatta a tehetséges előadót és az érdekes előadás befejezése után viharos ünneplésben részesítette Ráb Zoltánt.

**„BUTORKÖZPONT”
BENE & COMP.**

műszaktalok bizományi irodalma.

ARAD,

Bul. Regina Maria 22.

modern, jó, olcsó.

Elintéződött az incidens Amerika és Japán között. Londonból jelentik: Az amerikai kormány, minthogy Tokió ígéretet tett, hogy a karibni amerikai konzul merénylőjét szigorúan megbünteti, elintézetnek jelentette ki az incidens.

Családi háborúskodás az aradi rendőrség előtt. Néhány nap előtt Dante Gherman dr. aradi ügyvéd, Schwartz Bernát aradi lakos képviselőjében feljelentést tett a rendőrségen, Schwartz apósa, Blaustein Zsigmond ellen. Feljelentésében Schwartz előadja, hogy feleségével apósánál lakott, amikor azonban felesége meghalt és ő külön lakásba ment át, Blaustein megtagadta, hogy a néhai felesége tulajdonát képező és hozományként kapott vagyontárgyakat kiadja. A feljelentés szerint, többszáz ezer lej értékű butorról, nagy értékű ékszerekről és egy hetvenöt ezer lej értékű bankbetétről van szó. A rendőrség az ügyben bevezette a vizsgálatot és kihallgatta Blausteint, aki vallomásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy leánya halálával a szóbanforgó értéktárgyak az ő tulajdonába szálltak vissza és különben is az ügy nem tartozik a rendőrségre, mert polgári természetű követelés. A vizsgálat az ügyben folyik.

Felhívás az autótulajdonosokhoz és háztulajdonosokhoz. A pénzügyigazgatóság felhívja az összes autótulajdonosokat (kivéve a közúti autótaxik és teherszállítókat), hogy 1932. január 31-ig az illetékes adóhivatalhoz az alábbi tartalmu nyilatkozatot adják be: 1. A tulajdonos neve. 2. Az autó márkája, típusa, csukott-e, vagy nyitott. 3. Az autó súlya. 4. Forgalmi szám. A be nem jelentőket az adóilletmények háromszorosával bünteti a törvény. A pénzügyigazgatóság felhívja a háztulajdonosokat, hogy az 1921. után épült házak 5. vagy 10. évre már meglévő adómentessége a törvényszerinti időre, vagyis összesen 20 évre, (1—10 évig teljes, 10—15 évig 75 százalékos, 15—20 évig 50 százalékos adómentesség), csak akkor nyerhető el, ha ezt a tulajdonos január hó 31-ig a 3-as számú vallomási íven kéri. Az adóvallomási íven megjelölendő, hogy a ház mikor épült és csatolni kell hozzá a mérnöki hivatal (Primaria) bizonylatát arról, hogy az épület mikor vált lakhatóvá.

Erdélyi Bélát becsületsértésért két heti fogházra ítélték. Budapestről jelentik: Vasárnap a sopronkőhidai fegyházból Budapestre szállították a hívesgyilkosságért életfogytiglani fegyházra ítélt Erdélyi Bélát, mivel hétfőn reggel vádlottként kellett megjelennie a bíróság előtt, mert öt évvel ezelőtt egy lovagias ügyből kitolyólag kétségbevonta vitéz Zám-bory-Géher Gyula alezredes elégtételadási képességét. Az alezredes ennek következtében rágalmozás címén feljelentést tett Erdélyi ellen. A bíróság a mai tárgyaláson két heti fogházra ítélte Erdélyit, aki az ítélet ellen felebbezett.

Az aradi Növédelmi Hivatal táncos teadélutánja

Késő éjszakai órákig folyt a tánc az Iparos Otthonban

Az aradi Növédelmi Hivatal nagyszerű táncos teadélután rendezett vasárnap az Iparos Otthon nagytermében. A tombolával egybekötött táncos teaestélyen csaknem mindenki megjelent, aki csak Arad társadalmának krémjéhez tartozik és a késő éjszakai órákig kellemes hangulatban folyt a tánc cigányzenekar hangjai mellett. Az Iparos Otthon nagyterme valóban meglepően izléses képet nyújtott. Az ATE-evezős táncestélyről visszamaradt hatalmas műpálmák, amelyek az elevenszerűség hatását kellették a megjelentekben, stílusos keretet szolgáltatottak a Rumba exotikus hangjaihoz. A büffasztalok finom izléssel elrendezett köpe hívogatólag hatott a megjelentekre és a Mosóczy-telepi leányklub tagjai fehér kötényben szolgálták fel a párolgó teát, szendvicseket, süteményeket és mindenféle izletes enni-valót.

Meglepetést keltett a hatalmas tombolasztal, amely ugyszólván roskadozott a tombolatárgyaktól. Közel 500 tombolatárgy került kisorsolásra. A Torockói menyasszonybaba amerikai árverésen kelt el és így jutott tíz lej ráfizetéssel egy fiatal leány tulajdonába. Felhívást keltett még a szebbnél-szebb tombolatárgyak között a Bethlen Mária grófnő székely néniari kiállításának remeke, egy hatalmas váza, valamint az úgynevezett „csodakorsók” csoportja. A többi tombolatárgyak, virágkosarak, babák, posztóállatok, ötletes iparművészeti tárgyak előállítását a Növédelmi Hivatal szorgalmas hölgytagjának érdeme.

Az aradi jótékony egyesületek képviselőiben megjelentek: dr. Borsos Béláné, Grosz Józsefné, Hunyár Algernonné, valamint az egyházak részéről ott láttuk Frint Lajos evangélikus püspököt, Lakatos Ottó római katolikus plébánost, Harsányi F. Vince és Mahig Berard minorita-rendi atyákat.

A lelkes hölgygárda már hetek óta fáradhatatlanul munkálkodott az est sikere és a jótékony cél érdekében, amelynek a befolyt jövedelem javára szolgál. A rendezőség névsorát a következőkben bocsátották rendelkezésünkre: Steinitzer Zseni, Holler Józsa, Wittauschek Lajosné, Hendrey Ilona, Dein Paula, Müller Jenőné, Nádray Aurélné, Endrey Gyöngyözné, Gáthfalvy Jenőné, Zirher Józsefné, Mittermayer Ödöné, Fintzer Lászlóné, Karácsonyi Ferencné, Szabó Ella, Gynlay Böske, Schindlberger Eta, Mayerhofer Margit, Kalász Nővérek, Buchwald Nővérek, Sebők Sárika, valamint a Mosóczy-telepi Leányklub tagjai: Katorovics Gitta, Schaffer Ilona, Baróczi Ica, Deák Ilona, Baróczi Grete, Meszner Manca, Konieczky Ica, Bogdán Bella, Alexander Ica, Burta Magda, Papszt Koleta, Oláh Lili, Dézsl Jolán és Schlott Manca.

— **Be kell jelenteni a zenekarokat.** A pénzügyminisztérium rendelete értelmében, a pénzügyigazgatóság felhívja az összes kávéház, étterem, sörcsarnok tulajdonosokat, valamint a tánciskolák és nyilvános helyiségek bérleit, akik zenészeket alkalmaznak, hogy az illetékes kerületi adóhivatalokhoz a következő tartalmu nyilatkozatot kötelesek beadni: 1. Tulajdonos, vagy bérlet neve; 2. A helyiség minősége s hogy ideiglenes-e, vagy állandó; 3. Ucca és házszám; 4. A zene, zenekar, vagy látványosság minősége; 5. Milyen állami adókat fizet; 6. Házbér és napi kiadások; 7. aláírás. Akik a nyilatkozatot folyó évi január hó 31-éig nem adják be, a törvény értelmében kilágást követnek el.

— **Liliomtipró parasztleány.** A gyoroki csendőrség ma előállította Dékán István gyoroki parasztleányt, akit bátyja jelentett fel, hogy annak hatévés kisleánya ellen erkölcsstelen merényletet követett el. Dékán István kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy tettét részegen követte el és arra nem emlékszik vissza. Tiplea dr. vizsgálóbíró Dékán Istvánt előzetes letartóztatásba helyezte.

GRAZER WAGGON- UND MASCHINEN-FABRIKS- ACTIENGESELLSCHAFT VORMALS JOH. WEITZER

AUSTRIA, GRAZ (236)

GRAZI KÉTUTEMŰ DIESEL-MOTOROK

8 lóerőtől kezdve.

GRAZI NÉGYŰTEMŰ DIESEL-MOTOROK

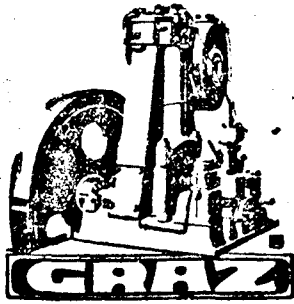
25 lóerőtől kezdve.

Romániai képviselő

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI, Str. Brancoveanu 9.

Timisoara — Chisinau.



— Vasárnap és ünnepnapokon teljesen szünetel a CFR teherforgalom. Bucurestiből jelentik: A csökkenő teheráruforgalomra való tekintettel, a CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a közeljövőben egyes teheráru-vonatok teljesen beszüntet. Ugyanekkor tanulmányozza azt a kérdést is, hogy a tehervonatok járását vasárnap és ünnepnap teljesen beszünteti a romániai vasutak egész hálózatán. A teheráruforgalom csökkentésére jellemző, hogy míg 1930. évben a vasutak teheráruforgalma 23 millió 241.943 tonna volt, az elmúlt évben a teljes teheráruforgalom csupán 20 millió 100.000 tonnára rugott. A több, mint három millió tonna csökkenés indította arra a vasutigazgatóságot, hogy a teherforgalom csökkentését fontolóra vegye.

— **Büntény egy aradmegyei községben.** A soborsini csendőrség ma jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy az aradmegyei Troias község egyik uccáján, a késő esti órákban, halva találták Uli Agréma Troias községbeli 70 éves asszonyt. A holttestet a községi orvos vizsgálta meg és megállapította, hogy bűntény történt és az idősebb asszony halálát erőszakos módon idézték elő. A csendőrségi jelentés alapján, az aradi ügyészség elrendelte a holttest felboncolását, annak megállapítására, hogy mi volt a halál közvetlen okának előidézője, a csendőrség pedig bevezette a nyomozást a gyilkosok közrekerítésére.

— **Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.** Közkezdőkben végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegség használniák szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

— **A király és Iorga távirata az aradi Gazdák Egyesületének.** Nemrégiben alakult meg Arad székhellyel a Gazdák Egyesülete, amely Aradon önálló irodával rendelkezik és, amelynek Stan Todor aradmegyei földbirtokos és szenátor az elnöke. A Gazdák Egyesülete az új év alkalmából táviratilag tolmácsolta jókívánságait Öfelségének, a királyi háznak, valamint Iorga miniszterelnöknek. A táviratokra ma érkezett meg a válasz. Az egyiket Constantin Dimifrescu, a király magántitkára írta alá, aki az uralkodó köszönetét tolmácsolta. A másik táviratot Iorga miniszterelnök küldte, aki köszönetét küldi a táviratban mindazoknak, akik a kormányba vetett bizalmukkal és az azzal való együttműködéssel igyekeznek az ország érdekében dolgozni. A Gazdák Egyesületének elnöke, Stan Todor, egyébként a napokban több előadást tartott az aradmegyei falvakban, a mezőgazdasági adósságok konvertálásának jelentőségéről.

— **A Gutenberg-dalkör elnöksége értesíti a vezetőség tagjait, hogy ma, kedden este 7 órakor választmányi ülést tart a Gutenberg Otthonban, ugyszintén a működő tagok tudomására adja, hogy ma este 8 órakor, a férfiak, csütörtök este pedig a vegyeskar tart dalórát.**

— **Előállított határátlépő.** A határrendőrség előállította Zsirus Ferenc 37 éves, dombegyházi illetőségű, magyar állampolgárt, aki utlevél nélkül átlépte a határt. Megindult elene az eljárás.

Szabadrábon Herzog Sándor

Vasárnap elhagyta az ügyészségi fogházat

Herzog Sándor aradi ingatlan- és pénzügynököt — mint ismeretes — dr. Tiplea vizsgálóbíró az elmúlt hét folyamán, egy bünvádi feljelentés alapján előzetes letartóztatásba helyezte. A vádtanácsi tárgyaláson Herzog Sándor beigazolta, hogy elszámolási viszonyról van szó közöttük és a feljelentő között, azonkívül pedig a feljelentő apróbb tételekben már régen kártalanítva lett. Vulpe Constantin vezető főügyész álláspontja az volt, hogy a vádtanács helyezze szabadrábra Herzog Sándort, mert egy üzlettember csak abban az esetben tud fizetési kötelezettségeinek eleget tenni, ha mozgási lehetőségében nincs korlátozva. A vádtanács ezen az alapon hozzá is járult Herzog Sándor szabadrábra helyezéséhez, azonban a főügyész szombaton még magánál tartotta az ügy iratait, hogy azokat megegyezően áttanulmányozza. Az Aradi Közlöny munkatársának érdeklődésére szombaton este kijelentette a főügyész, hogy meg van a lehetősége annak is, hogy az iratok áttanulmányozása után esetleg felfolyamodást jelent be a vádtanács döntése ellen. Vasárnap délelőtt azonban úgy döntött, hogy nem él a felfolyamodás jogával és aláírta a szabadrábra helyezést elrendelő végzést. Ennek az alapján Herzog Sándor vasárnap délután elhagyta az aradi ügyészségi fogházat. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste lakását Herzog Sándort, akit agynak döntöttek az átélit izgalmak, azonban pár napi pihenés után ismét megkezdi üzleti aktivitását.

— **A Hellas- és ATE-bál szépségversenyének győztesei.** A Hellas sportegyesület estélyepek fényes sikeréről legutóbbi számunkban megemlékeztünk. A bál főeseménye a nagyszabású keretek között megrendezett szépségverseny, azaz bálkirálynő-választás volt, amelynek nyertesét értékes tárgyakkal tüntették ki a rendezőség részéről. A bálkirálynő-választás győzteseit alább közöljük: Bálkirálynő lett Nádas Böske, aki egy gyönyörű, hat személyes, rózsaszínű kristályüveg aga-servicet kapott. Udvarhölgyek: Piso Baba (egy nagy kristály gömbalaku virágváza), Kadabó lmi (egy kristály virágváza). Nyereményeket kaptak még: Hagyg Baba: egy csinos asztali órá, Simsovitsné: egy kristály-vázát és Geppert Anci egy üveg likőrt. Az ATE-evezősök szintén nagyszerű estélyének szépségkirálynői Somogyi Bócsi, Janovits Rózi és Ponta Erzsébet (Pécska) lettek.

— **„Wizo”.** Kedd délután 6 órakor a Zsidó Kulturházban Chlevitz Hermann tart előadást a Chetto költészetéről, dal- és szavaltbetétekről.

— **Czelna Eszter f. hó 14-én egy hétig tartó cukrászat és hideg büffé-tantolyamot nyit.** Tandíj 250 lej. Beiratkozás Zrinyi-u. 6. sz. a. délután 4-6 óráig Puritos irodában.

— **Minden sportember — turisták: lovasok, tornászok, kerékpárosok stb. — figyeljenek fel a „Sloan's Liniment-re.** Ez a szer minden könnyű balesetnél, mint: tagok ficamodásakor, inrandulásnál, izomfájdalmaknál, feldörzsölések-nél mindig kéznél legyen, mert minden ilyen fájdalmat enyhít és gyógyít bekenés vagy bedörzsölés után a legrövidebb idő alatt és megőv hosszadalmas komplikációk származásától. A Sloan's Linimentet Északamerikában milliószámra használják.

SPORT KÖZLÖNY

A »Csikók«-nak sikerült revánsot venni a mannheimi válogatotton

A Ferencváros, III. Kerület, Sabaria kombinált és az Ujpest nagyarányú győzelmet aratott

Öt magyar futbalcsapat játszott tegnap külföldön és közülük négy győzelemmel, míg egy vereséggel végződött. A „Csikó”-csapat Mannheimban, a város válogatottja ellen játszott és sikerült is multheti vereségéért revánsot venni. Az Ujpest nagyszerű játékkal, pompás győzelmet aratott a berlini kombinált ellen. A legszebb győzelmet a Ferencváros érte el a kasseli kombinált ellen, amelyet 7:0-ra gyűrt maga alá. A III. Kerület-Sabaria kombináltja is góllal győzte le ellenfelét, az FC Lorientet. Egyedül a Budai, amely vereséget szenvedett, a magyar csapatok közül tegnap. Beszámolóinkat alább adjuk:

„Csikók” — Mannheim válogatott 3:2

Mannheimből jelentik: A magyar fiatal tehetségekből álló „Csikó” csapat németországi turájának utolsó mérkőzésén legyőzte a kitűnő erőkből összeállított Mannheimi válogatott legénységet. A magyar csapat technikai és taktikai fölénye ellenére is csak minimális arányú győzelem elérésére volt képes, mert a hazai közönségtől támogatott német játékosok nagy lelkesedésükkel erős ellenállást tanúsítottak. Teleky (2) és Brunecker góljával nyerte meg a „Csikó” csapat a meccset.

Ujpest — Tennis Borussia-Berlin komb. 4:1 (1:1)

Berlinből jelentik: A magyar bajnok együttessel az első félidőben még teljesen egyenrangú ellenfele volt a berlini kombinált, de szünet után mindjobban kidomborodott az Ujpest nagyobb tudása és megerőtetés nélkül gyűrt

Jó eredménnyel végződött a budapesti gyorskorcsolyázó verseny

Budapestről jelentik: A BKE vasárnap reggel gyorskorcsolyázó-versenyt rendezett, amely kiváló eredményekkel végződött. Az egyes versenyszámokban az összes kiváló magyar gyorskorcsolyázók indultak, akiknek küzdelme egy országos rekorddal és egy legjobb eredménnyel végződött.

A verseny részletes eredményei a következők:

500 méteres verseny: 1. Winter 46.9 mp. 2. Kimmerling 47.2 mp. 3. Blazsejovszky 47.5 másodperc.

5000 méteres handicap-verseny: 1. Sógör 9 p. 22.4 mp. 2. Masánszky 9 p. 31.2 mp. 3. Blazsejovszky 9 p. 52.9 mp.

3000 méteres verseny: 1. Hidvéghy 5 p. 23.6 mp. (Magyar rekord!) 2. Kimmerling 5 p. 27.9 mp. 3. Vita Andor 9 p. 28.7 mp.

3000 méteres gyorskorcsolyázóverseny, együttes indítással: 1. Vita Andor 5 p. 16.8 mp. Erre a távra eddig elért legjobb eredmény. 2. Dr. Erdélyi 5 p. 16.9 mp.

O Meglepetések a magyar műkorcsolyázó bajnokságokban. Vasárnap nyertek lebonyolítást a magyar műkorcsolyázó bajnokságok, amelyek néhány meglepetést hoztak. A verseny szép és élvezetes sportot eredményezett. Megjelent a pályán Horthy Miklós magyar kormányzó is, aki élénk figyelemmel kísérte az érdekes küzdelmeket. A verseny eredményei a következők: Férfi műkorcsolyázó bajnokság: Bajnok: Vadas Márton 6 pont. 2. Kertész Ferenc 10 pont. 3. Pataky Dénes 14 pont. 4. Terták. 5. Szendrő. 6. Szekrényessy. Női műkorcsolyázó bajnokság: Bajnok: Imrédy Magda 5 pont. 2. Nyilas Vilma 10 pont. 3. Szilassy Nagine 15 pont. 4. Weinwurm Baby. 5. Kertész Sári. 6. Székely Zsuzsa. 7. Kiss Henriette. Páros műkorcsolyázó bajnokság: Bajnok: Rötter Baby—Szollás László. 2. Galló Lucy—Dillinger Rezső. 3. Tusák Éva—Batacs Zoltán. Vasárnap este gróf Hunyadi Ferenc képviselő, a BKE elnöke osztotta ki a díjakat.

maga alá a jó játékot képviselő ellenfelét. P. Szabó (2), Auer és Strök szereztek a magyar csapat góljait. Az Ujpest játékával a közönség meg volt elégedve.

Ferencváros—Kurahessen-Kassel komb. 7:0 (3:0)

Kasselből jelentik: A Ferencváros csapata ma a Kurahessen-Kassel kombinált ellen verte fel a küzdelmet és azt iskolajáték után nagy gólarányban legyőzte. A Ferencváros valószínűleg magával ragadta a nagyszámú közönség szimpátiáját és szebbnél-szebb akcióit az objektív közönség sokszor tapsal honorálta. Az első félidőben Turay, Szedlacsek és Töldi szereztek gólt. Szünet után a Ferencváros pompás játékának újabb négy gól eredménye volt, amelyeket Toldi és Turai (2—2) szereztek. A mérkőzés után a Ferencváros csapatát ragyogó játékaért nagy ünneplésben részesítette a közönség.

III. Kerület, Sabaria komb. Lorient 11:1. A Franciaországban turázó III. Kerület, Sabaria kombináltjából alakult „Kék csillag” néven szereplő csapat, az FC Lorientet 11:1 arányban legyőzte. Nemrégiben 8:0-ra győzte le a Kispest az FC Lorientet.

Stade Raneis—Budai 3:2 (2:1). A Budai „11” Raneisben 3:2 arányban kikapott a Stade Raneistól, attól a csapattól, amelyet a Kispest ugyanilyen arányban vert meg pár nappal ezelőtt. A Budai „11” turája ezzel a meccsel véget ért. A budaiak góljait Cumpft és Tarnok szereztek.

O Slavia—SK Beogradskij 3:2 (2:2). Belgrádból jelentik: A prágai Slavia turájának utolsó mérkőzésén minimális arányban legyőzte a jónévű jugoszláv ellenfelét.

Árvizveszély fenyegette az aradmegyei Konop községet

Az ország különböző részein növekszik az árvizveszedelem — Házak dőltek össze Nagyvárad külvárosaiban — Várad környékén farkascorda garázdálkodik — Megáradt a Bega is

Vasárnap délelőtt Serbanu György dr. megyei prefektusnak telefonon jelentették Konopról, hogy a Maroson uszójá megrekedt és egy tízkilométeres frontszakaszon áradással fenyegeti Konopot és környékét. A telefonértesítés vétele után a megyei prefektus azonnal autóbá ült és Lázár Ágoston dr., Savu kabinetfőnök, Pop és Grozavu megyei mérnökök kíséretében Konopra hajtatott, hogy személyesen intézkedjék a szükséges teendők felett.

A bizottságot a helyszínen a jegyző fogadta, aki azonnal jelentést tett a váratlan árvizveszedelem pillanatnyi helyzetéről, amiről valamennyien meg is győződtek. A folyón uszó jég valóban veszedelmesen megrekedt és ennek következtében a Maros Konop-melletti árterületein körülbelül 10 méternyi szélességben kilépett a víz a medréből.

A mérnökök szakvéleményének meghallgatása után a bizottság megtette az összes szokásos elővigyázatossági intézkedéseket, majd a helyzet további alakulásáról hétfőn reggelre kért jelentést Aradra a megyei prefektus. Hétfőn reggel a konopi jegyző telefonon jelentette, hogy a közvetlen veszedelem elmúlt, a jég megindult újra a Maroson és a víz visszalépett medrébe. Valóban a mai nap folyamán hatalmas jégdarabok usztak át a Maros hátán Aradon keresztül, de egyelőre semmiféle veszélyt nem okoztak.

Az ország számos részéből érkező jelentések egyébként bizonyítják, hogy az árvizveszedelem egyre növekszik. Beszámoltunk már

A radnai Tűzoltó-Egylet nagysikerű mulatsága

Nívós műsor. — A megjelent hölgyek névsora.

A radnai tűzoltóság, mely egyike a legjobban megszervezett hasonló vidéki egyesületeknek, február 9-én, szombaton este tartotta meg szokásos, műkedvelői előadással egybekötött mulatságát. Az estély sikeréért, mely úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült, Dubestian János főparancsnokot illeti dicséret, aki a tapintatos vezetése alatt álló egyesület révén példás egyetértés szellemét terjeszti a községben.

A műsor bevezetéséül a „Sergentul” című egyfelvonásos dráma szolgált. Nehéz szerepükben Alexandrescu I., Mura I., Donja I., Nedescu P., Rapa I. és Iliuta I. jól megállták a helyüket. A „Cselédke” című egyfelvonásos bohózatban Molnár Mancsi és Német Rózsina kívül különösen Isz-pász József uralta a színpadot és Vadady Fülöp Károly és Vekov Ferenc járultak hozzá a sikerhez. Ezt követően Dehelean I. és Anghelina G. kacagtató párbeszéddel szórakoztatták a közönséget. Befejezésül „A meseherceg” című bohózat került színre. Molnár Mariska és Német Rózsina kedves megjelenésükkel, Neidenbach János, Isz-pász József és Vekov Ferenc kitűnő humorukkal értek el jól megérdemelt sikert.

A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség a következőkben állította össze: Szántó Gyuláné, Dubestian Jánosné, Givulescu Procopné, Dumitrescu Gh.-né, Halász Gyuláné, Draia Jánosné, Miklóssy Ferencné, Nedescu Györgyné, Crăznic Györgyné, dr. Panek Norbertné, Lahnert Ferencné, Zalay Ferencné, Bejan Miromné, Marcu Pavelné, Oizar Istvánné, Motariu Ferencné, Fekete Tamásné, Makai Gáborné, Hönig Rudolfiné, Filimon Miklósné, Schmidt Jánosné, Savics Mihályné, Cosuleț Viktorné, Ognea Vincéné, Rács Kálmánné, Deák Tódorné, Gugyin Benedekné, Schatek Antalné, özv. Viktor Lajosné, Molnár Sándorné, Stolcz Ferencné, Brecher Antalné, Selegean Demeterné, Schulek Vendelné, Mayer Nándorné, Iritz Béláné, Avramuț Miklósné, Anghelina Györgyné, Rács Rózsika, Németh Rózsika, Molnár Mancsika, Halász Magda, Viktor Málka, Morár Mancsika, Fekete Gizike, Schatek Margitka, Mészáros Gizi és Bohács Böske.

arról, hogy Nagyvárad több külső telepe viz alá került. A tegnapi virradó éjszaka az ugynevezett Össi-telepen kiöntött a megáradt Pece-patak, a házak kevés kivétellel mind víz alá kerültek, a hajléktalanná vált családokat a tűzoltóság és katonaság szállította el. Az Össi-telepre az éjszaka folyamán egy 12 farkasból álló csorda tört rá. Egy őrmesternek sikerült az egyik farkast agyonlőnie, a többi azonban még mindig a környéken kóborol. Egy nappal később a Keztyüs-, Bernát- és Katona-telepeket öntötte el az ár, két ház összedőlt, tíz épület elöntöttek a hullámok. A lakosokat az iskolában szállásolják el.

Temesvári jelentés arról számol be, hogy a mértéktelenül megduzzadt Bega Temesvár felett Giroda környékén elerle a partmenti nádas, a homokszedőtelepeket, vasárnap pedig a Vadászerdő kamarai részét öntötte el az ár. A veszélyeztetett pontokon katonaság dolgozik mérnökök vezetésével. A Kamara-erdőből négy négyzetkilométer terület víz alatt áll, ahol nemrég a király vadászott, most tenger van. Egyébként már ma reggelre a helyzet Temesvár környékén lényegesen javult. A Bega ötvén, a Behala harminc centiméterrel apadt és így a közvetlen veszedelem megszűnt.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

Megérkezett Aradra a nyugdíj leszállítására vonatkozó rendelet

A nyugdíj összege nem lehet nagyobb az aktív tisztviselői fizetésnél — A pénzügyigazgatóság felhívása a nyugdíjasokhoz —

Iorga miniszterelnök hatályon kívül helyezi a nyugdíjcsökkentésről szóló rendelkezést

Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érkezett le a rendelet, amely részletes utasításokat tartalmaz a leszállított nyugdíjösszegek kiszámítására vonatkozólag. A rendelet bonyolult számítást ír elő, amelynél a nyugdíjosztálynak tekintetbe kell venni, hogy a nyugdíjazás hol történt, városi vagy megyében működő hivatalnál, azonkívül pedig a nyugdíjas jelenleg állandóan hol bír bejelentett lakással. Ezek azok a koefficiensek, amelyek befolyással bírnak a nyugdíjösszeg új megállapításainál, mert bizonyos helyeknél emelkedő százalék, viszont másoknál csökkenő hányad, amellyel a nyugdíjösszeget megállapítják. A rendelet lényege az, hogy a nyugdíjazott tisztviselőnek nem lehet nagyobb a nyugdíja, mint amennyit ugyanabban a szolgálati beosztásban működő és aktív tisztviselő élvez. Ezzel kapcsolatban a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya a következő felhívást bocsátotta ki:

Mindazok a nyugdíjasok, akik 1922 április elseje után, de 1925 október 1. előtt mentek nyugdíjba és akiknek nyugdíját az 1925. évi román nyugdíjtörvény szerint állapították meg és alapnyugdíjuk 170 lejnél magasabb, kötele-

sek bizonyítványt hozni attól a hivataltól, a melynél szolgáltak, hogy nyugdíjazásuk alkalmával milyen rangot töltöttek be. Az igazolványban fel kell lennie tüntetve annak is, hogy ez a rang az 1932. évi költségvetés szerint milyen fizetést kap. Ugyanezt az igazolványt kötelesek beszerezni azok is, akik 1925 október elseje után mentek nyugdíjba és akiknél a nyugdíjalap 200 lejnél magasabb. A nyugdíjas özvegyeknek ugyanezt az igazolványt kell beszerezni attól a hivataltól, ahol férjük teljesített szolgálatot, aki után a nyugdíjat kapják.

Az aradi pénzügyigazgatóság különben a mai nap folyamán kezdte meg az árusítást az új életbenlélt igazoló bizonyítványoknak, azonban a nyugdíjak folyósítására vonatkozólag a minisztériumtól még semmiféle rendelkezés nem jött.

Bucurestiből jelentik: A nyugdíjasok egy küldöttsége Craiiceanu tábornok vezetésével ma megjelent Iorga miniszterelnök hivatalában. A küldöttség, mivel a miniszterelnököt nem találta ott, telefonon kért korgától kihallgatást. Iorga azt válaszolta, hogy a nyugdíjcsökkentésről szóló minisztertanács iegyzőkönyvet hatályon kívül fogja helyezni. A miniszterelnök kijelentése nagy örömet keltett a küldöttség sorában.

Tömeges lilomtiprás vádja egy Lippa melletti község tanítója ellen

Érdekes per a lippai járásbíró előtt — Falusi botránykrónika bűnvádi feljelenéssel — Kavarodás a tanítói állás körül — Huszonhét leánytanuló vádolta meg tanítóját

Régóta dúló falusi beháboruszkodás epilógusa játszódott le a lippai járásbíró előtt. A botrányper központjában vádlóként a Lippával szomszédos Belotini község lakosságának egy nagy része és vádlottként Pomana Miklós, falubeli tanító szerepelt. A felmerült vád szerint Pomana Miklós tanító visszaélve fegyelmi hatalmával, erőlköztelen merényletet követett el huszonhét leánytanítványa ellen.

A botrányper előzményei messze visszanyúlnak a múltba. Két évvel ezelőtt, amikor az üresedésben levő tanítói állást a minisztérium Pomana Miklós személyével töltötte be, a lakosság körében egyenletlenség támadt a kinevezés miatt és csakhamar két ellenséges tábor keletkezett a faluban. Az új tanító ellen mindent elkövettek, hogy megfossszák állásától és a lakosságnak egy része behatolt az iskolába, megakadályozta a tanítót munkájában, majd kizavarta az uccára. A tanító a csendőrséghez fordult védelemért és a csendőrségnek sikerült lehűteni a forrongó kedélyeket.

Alig néhány havi fegyverszünet után azonban az a döbbenetes hír kapott szárnyra a faluban, hogy valaki visszaél a leánygyermek ártatlanságával és megrontja őket. Az általános felzúdulást keltett hírrel kapcsolatosan Danca Vasile földesgazda magánértesülései alapján Pomana Miklós ellen lilomtiprás címén bűnvádi feljelentést tett, amihez rövidesen huszonhat szülő csatlakozott hasonló panasszal. A feljelentés alapján bevezetett eljárás folyamán Pomana Miklós tanító tagadta a neki tulajdonított bűncselekményt és intenciózus hajszának minősítette a vádaskodást, de az ugyancsak kihallgatott leánygyermek egybehangzóan terhelő vallomást tettek ellene. A gyermekek vallomása után a szülők meg akarták lincselni a tanítót, akinek azonban még sikerült elmenekülni a feldühödt emberek elől.

A csendőrségi eljárás után megtartott bírósági tárgyaláson Pomana Miklós tanító ismételtén hangoztatta ártatlanságát és védekezésének bizonyítására orvosi vizsgálat elrendelését kérte. A bíróság helyt adva a vádlott kérelmének, elrendelte a

gyermek orvosi megvizsgálását. A megcselelt orvosi vizsgálat eredményeként kétségtelen beigazolást nyert, hogy a leánykák nem estek erkölcstelen merénylet áldozatává.

A járásbíró az orvosi szakvélemény alapján elejtette a vádat Pomana Miklós ellen, viszont az ártatlanul meghurcolt tanító rágalalmazás címén feljelentette Danca Vasile és huszonhat társát.

A Belotini községben dúló ártatlan harc modorára jellemző, hogy az ellenfelek céljuk elérése érdekében fejletlen gyermekek lelki nyugalma is kockára tettek.

Elhalasztott tárgyalás, mert a felebbezés nem volt aláírva

Érdekes döntés az aradi törvényszéken

A curtici-i vámbíval az elmúlt év júniusában Fodor Dezső aradi lakosnál, mintegy 2000 darab külföldi cigarettát talált. A cigarettákat elkobozták és a kihágási jegyzőkönyv alapján, 59.400 lej vámbírságot róttak ki rá. A bírságolás ellen Fodor Dezső dr. Furduiu József aradi ügyvéd útján felebbezést jelentett be és ebben az ügyben a mai napra tűztek ki fő tárgyalást a törvényszéken. Az érdemi tárgyalás megkezdése előtt azonban a bíróság megállapította, hogy a felebbezést Fodor nem írta alá és így alaki okokból azt visszautasította. A bírósági döntés ellen felebbezést jelentett be Fodor Dezső jogi képviselője, arra való hivatkozással, hogy a felebbezéshez becsatolt meghatalmazással igazolta, hogy joga volt ügyfelének nevében felebbezést beadni. Érdekes az ügyben az, hogy a bíróság az ügyirat áttanulmányozása alkalmával arra a megállapodásra jutott, hogy a 60.000 lejes bírsággal szemben, legfeljebb ezer lejes bírság róható ki.



Ficamódások

azonnali enyhülése

Sloan's Liniment állandó melegítő, csillapító hatása azonnali enyhülést és jóérzést ad. Behatol a fájdalmas testrészekbe, anélkül hogy azt dörzsölni kellene vele. Egyenesen a baj okaira hat, a lüktető idegekre és a megcsúszott szövetekre. A fájdalmat azonnal enyhíti. Használják Sloan-t rheuma, arába, ischias, hátfájás, fiamódás, törés és mindennemű izomfájdalom esetén.

SLOAN'S
LINIMENT
megöli a fájdalmat

Egy üveg ára 75 Let.

Amíg egy esernyő a törvényszéki főtárgyalásig eljut...

Háboru egy esernyő körül. — A hetven lejes „érték”, ami már ezrekbe került.

Viharvert, törött, rongyosszélű esernyő volt ma egy törvényszéki tárgyalás középpontja. Egy esernyő, amely körül már viharok dúltak, emberek pofozkodtak miatta, rendőrségi eljárás indult, míg végre a 70 lejes ernyő eljutott odáig, hogy főhőse lett a törvényszéki tárgyalásnak.

Egymás mellett árultak a piacon Uj Istvánné és Reoare Paulina piaci árusnő. Eddig még ki nem derített okból Uj Istvánnénak nagyon megtetszett pályatársnője esernyője, amelyet egy óvatlan pillanatban elemelt. Az esernyő tulajdonosa hosszas kutatás után végre megtalálta az ernyőt Ujnénál és azt egy döntő rohammal visszahódította a maga számára. Ujné azonban nem az az asszony volt, akit egy ilyen átmeneti sikertelenség elkedveljen. Az esernyőt ismét visszalopta. Most azonban óvatosabb volt és két hosszú éven keresztül rejtgette otthonában. Közben átalakította a fogóját, kissé betépdeste a szélét, de két év múlva, egy esős őszi napon mégis csak használatba vette a féltett kincset. Az ernyő eredeti tulajdonosnőjének azonban sasszemű voltak és rögtön felismerte az átalakított jószágban saját jogos tulajdonát. Mivel tettekre kész nő volt, nem sokat gondolkozott, hanem két pofon kíséretében visszavette ernyőjét. Az inzultust természetesen Uj Istvánné sem hagyta viszonzatlanul és a két piaci árusnő hatalmas tömeg közepette, egymás hajába kapaszkodva vitatkoztak az esernyő felett. A folytatás már ismeretes. Előállítás a rendőrségre, jegyzőkönyvek felvétele, majd feljelentés, amelyet a járásbírósg tárgyalt le. Uj Istvánnét 500 lej pénzbírságra ítélték. Az ítélet ellen Ujné felebbezést jelentett be és így került az ügy ma az aradi törvényszék dr. Herb-Seracutanácsa elé. Az ügyész komolyan mondta el a vádbeszédet, mialatt az esernyő ott hevert a bírósági asztal előtt a földön. A szolgálta ugyanis nem merte a kopott és viharvert jószágát az asztalra helyezni a bírák elé. Tanuk vonultak föl, akik igazolták a tulajdonjogot, mire a bíróság a másfél óráig tartó tárgyalás után ítélethozatára vonult vissza. Hosszas tanácskozás után kihirdették az ítéletet, amely három napi elzárásra szült, a büntetőnovella értelmében azonban az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztették és az esernyőt a felperes rendelkezésére bocsátották, mire Uj Istvánné szinte extázisban kiáltotta:

— Az esernyőt nem engedem! Akkor inkább felebbezek az ítélet ellen.

Az esernyő fanatikus szerelmest azonban az ügyvéd beszélt le, aki rövid számítását csinált, hogy a 70 lejes esernyő büntetéssel és perköltséggel együtt több mint 1000 lejben van már, ügyvédi költsége nélkül természetesen.

Megalakult Aradon a forgalmi adót kivető bizottság

Minden adóhivatalnál működik egy bizottság

A pénzügyminisztérium, — mint az Aradi Közlöny jelentette, — rendeletet küldött, hogy a kiskereskedők és iparosok két évre esedékes forgalmi adóját, amelynek megállapítási határideje ez év január elsején járt le, két évre ismét állapítsák meg. Ebből a célból a törvény külön adó kivető bizottság összeállítását írja elő, amely minden adóhivatalnál működik. Ezek szerint Aradmegyében összesen 19 forgalmi adó megállapítási bizottság alakul meg, míg Aradon három, az adóhivatalok száma szerint. A bizottságok tagjai egy adóellenőrből, egy adóhivatali főnökből, a kisiparosok megbízottjából és a munkaügyi felügyelőség képviselőjéből állanak. A forgalmi adó, amely a törvény szerint pauszálé alakjában lesz két évre megállapítva, csak a teljesített új munkák után lesz felszámítva és fizetve, míg a kisiparosok által végzett javítási munkák mentesek a forgalmi adófizetés kötelezettsége alól.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Kedden este fél 9-kor: Peer Gynt, Ibsen hatalmas drámái alkotása. Grieg teljes kísérezenejével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 111. — Szerdán este fél 9-kor: Kutya van a kertben. Ujdonság, először. Kurt Goltz groteszk játéka. Utána: A kör négyszögesítése, vagy a Szovjetházasság. Katejev szovjetiró világhírű új színijátéka. Ujdonság, először. Bérletszám 23. Sorozatszám: 112. — Csütörtökön este: Román előadás. — Pénteken este: Román előadás. — Szombaton este fél 9 óra-kor: Potyautas. Énekes, táncos bohózat-ujdonság, először. Történik a Zeppelin-Jéghajóban. Major Kató, László Andor, Felhő Ervin felléptével. Bérlet 24. Sorozatszám: 113. — Vasárnap délután 3-kor: Tatárjárás. Zöldhelyi Annával, Major Katóval, László Andorral, Felhő Ervinnel. Nagyon olcsó mozihelyárrakkal. Sorozatszám: 114. Délután fél 6-kor: Potyautas. Énekes, táncos ujdonság, másodszor. Rendes helyárrak. Sorozatszám: 115. Este fél 9-kor: Mosoly országa, Lehár grandiozus operettje. Sorozatszám: 116.

* A budapesti színházak heti műsora. Király Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A Fehér ló. — Városi Színház. Kedd: A cigány. Szerda. Traviata. Csütörtök, szombat, vasárnap este: Mágus Miska. Péntek: Bohémélet. Vasárnap délután: Asszonyháború. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este, vasárnap délután: A torockói menyasszony. — Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Maya. — Magyar Színház. Egész héten minden este: Rádbizom a feleségem. — Andrassy uti Színház. Egész héten minden este: Lázár Mária, Somlay. Az igazi asszony, stb. — Teréz körúti Színház. Egész héten minden este: Dela Lipinskaja vendégszínház, stb. — Bethlen téri Színház. Egész héten minden este: Kabaréműsor. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Januári műsor. — Steinhart Színház. Egész héten minden este: A kutyamosó, stb. — Komédia Orfeum. Egész héten minden este: Rott Sándor, Bohózatok és variété.

* Ma este: Peer Gynt, Ibsen hatalmas drámái alkotását, a „Peer Gynt“-et eleveníti fel ma este a prózai társulat. A drámái költemény mélyes emberfilozófiával átszőtt anyagát a prózaegyüttes ragyogó előadásban hozza színpadra. Forgács Sándor játssza a címszerepet, Kaszab Anna, Czoppán Flóri, Bárdos Klári, Balázs Samu, Tóth Elek, Tasnády András, Nyerges Ferenc, Papp Elna, Tompa Sándor játsszák a darab többi vezetőszerepét. Ebben a szezonban most kínálkozik az utolsó alkalom, hogy az intellektuális közönség ragyogó előadásban megtekinthesse Ibsennek ezt a remekművét.

* A színház igazgatósága a bérlőkhöz. A színház igazgatósága ezúton kéri fel bérlőit, hogy a szezon előrehaladottságára való tekintettel most már haladéktalanul fizessék le a színházi irodában vagy a jegypénztárnál bérlethátralékaikat.

Leny Caler román színésznő sikere egy magyar szindarabban

Az ismert bucaresti-naioa Maria Ventura társulatával Aradra jön — A „Templom egere” révén híres színésznő lett —

E hó 26-án érkezik Aradra a bucaresti Maria Ventura színház társulata, amely egy fiatal színésznővel, Leny Calerrel a főszerepben a „Kis cukrászda” (Mica Ciocolateria) című vígjátékot fogja előadni. A vígjáték nem tévesztendő össze Heltai Jenő hasonló



LENY CALER

című szindarabjával, mivel azt a francia szindarabírás egyik legkiválóbb művelője: Paul Gavault írta.

A szindarab, vagy talán inkább a turné azonban így is különös érdeklődésre tarthat számot, mivel a főszereplő Lény Caler volt az, aki Bucarestben sikerre vitte egy magyar író:

* Kutya van a kertben és A kör négyszögesítése. Ujításnak is beillő premiért hirdet a színház szerda estére. A főszerepeket játsszák: Kaszab Anna, Tóth Elek, Tasnády András és Nyerges Ferenc. Az egyfelvonásos folytatásaképpen színre kerül a legmodernebb orosz irodalom ragyogó szatírája: a „Szovjetházasság” vagy „A kör négyszögesítése”. Katejev maró gunnyal és szokatlanul lenyűgöző módon nyúl a kényes problémához és oly mesterialan építi fel, hogy annak minden jelenete harsogó derűtséget vált ki a nézőtérben.

Rablók hatoltak be egy csernovitzi vendéglőbe

Egy asszonyt életveszélyesen megsebesítettek — Izgalmas harc a banditákkal —
— Váratlan segítség —

Csernovicből jelentik: Páratlan kegyetlenséggel elkövetett rablótámadás tartja izgalomban a csernovici Mustata-ucca és környékének lakosságát.

Vasárnap este 10 óra tájban ugyanis három ismeretlen ember tért be a Strada Mustata 63. szám alatt lévő Rachmut-féle vendéglőbe és bort rendeltek. A vendéglőben ekkor a három gyanús külsejű férfiun kívül, csak Rachmut vendéglős és annak 17 éves fia tartózkodott. Miután Rachmut kiszolgálta vendégeit, szóba elegyedett velük és ennek során ezek azt mondták, hogy a CFR munkásai és hazafelé igyekeznek a város közelében fekvő tanyán lévő lakásukra. Még pár percig beszélgettek, amikor egyikük hirtelen felugrott helyéről, az ajtóhoz rohant és annak uccai szárnyát félig lehúzza, a kijáratához állt. Ugyanebben a pillanatban társa ráugrott a megrémült vendéglősrre, míg a harmadik bandita a fiura vetette magát és úgy az apát, mint a fiut arra kényszerítették, hogy a házban eldugott pénzt adják elő. A nagy zajra besietett a vendéglős felesége is, akit szintén lefogtak a rablók és mindhármukat súlyosan bántalmazták.

Rachmut vendéglős kényszerhelyzetében már éppen felajánlotta minden pénzét a banditáknak, csak ne öljk meg és éppen azt monddta, hogy hol találják meg a pénzt, amikor az uccán őrtálló rabló bekiáltott, hogy meneküljenek. A nagy lármára, amely a vendéglőből

Fodor László „Templom egere” című vígjátékát. Lény Caler ezzel a darabbal futott be és még ma is a román lapok kritikái nem egy szerepét a „Templom egere” alakításához viszonyítják. A magyar darab sok szerencsét hozott Lény Calernek, aki egy csapásra a román színpadok legkeresettebb naivája lett. Egymásután jöttek a többi sikerei és végül a „Kis cukrászda”, amelynek oly nagy sikere volt, hogy a Maria Ventura színház vezetősége elhatározta, hogy országos turnéra indul vele.

Az aradi román közönség körében már is nagy az érdeklődés a „Kis cukrászda” január huszonhatodikai előadása iránt. Paul Gavault darabját Párisban ezerszer játszották, míg a Maria Ventura színház százszor adta elő. A darabnak aktuális, modern témája van: hogyan szerzi meg sok raffineriával, öntudatossággal egy mai milliárdos leány férjnek végül is azt, akit szeret. A darab bucaresti-i sikerét Lény Caleren kívül, elsősorban a kitünő társulat biztosította, amelyben Ionel Taranu a neves román színészen kívül, Marcel Enescu, Coco Demetrescu, G. Conabie, Jean Liana Constantinescu, J. Georgescu, Tanti Blezu és Angela Mateescu működtek közre. Az aradi előadás, mint említettük, január huszonhatodikán lesz, míg Temesváron január 25-én, Nagyváradon 27-én, Kolozsváron 28-án lép fel a Maria Ventura színház társulata.

* Herczeg Ferenc a mai társaság vakitorn és tükörképét adja új, hosszabb elbeszélésében. Ezenkívül keresztretjvény, Szerkesztői üzenetek, Szépségápolás, Gasztronómia, Kertészet, Kézimunka-csoportok, sok kép, színházi fénykép, ötletes fejlecek, afotizmak teszik változatossá a magyar uriközéposztály lapját. Az Új Idők kiadóhivatala, Budapest, VI. Andrassy-ut 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj negyedévre 260 lej, egyes szám ára 50 fillér.

kihallatszott, figyelmes lett egy arra ehaladó őrmester, aki, amikor közelebb ment az épülethez, meglepetve látta, hogy az ajtóban álló férfi futásnak ered. Természetesen rögtön besietett a helyiségbe és amikor látta a történetket, azonnal segítségért kiabált. A keletkezett zürzavart a bent tartózkodó két bandita felhasználva, az egyik hátsó ajtón elmenekültek.

Többen üldözésükre siettek, azonban minden kísérlet hiábavalónak bizonyult, mert a menekülő rablók nyolc lövést adtak le üldözőikre, úgy hogy nem lehetett őket megközelíteni és így sikerült nekik nyomtalanul eltűnnök. A vendéglős feleségét, akit a támadók életveszélyesen megsebesítettek, a Cetralkórházba kellett szállítani, míg az apát és a 17 éves fiut, akik csak könnyebb sérüléseket szenvedtek, lakásukon ápolják. A rablók kézrekerítésére erélyes nyomozást vezetett be a rendőrség.

A mentő-sorsjegy egymillió főnyereményét

Hord temesvári cipész nyerte
Ma volt a kolozsvári Mentősorsjáték utolsó húzása. Az egymillió lejes főnyereményt a 76.125 számú sorsjegy nyerte, amely a szelvény szerint Hord temesvári cipész (Str. Berthelot 19.) tulajdona. Tizezer lejt nyertek a következő sorsjegyek: 13779, 44730, 65092, 84688, 136254 és 136434.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az aradi kiskereskedők izgalmas gyűlése a magas cukorárak miatt

„Le kell szállítani a nagybani árakat is!” — Erdélyben drágább a cukor, mint a Regátban — Ha nem szállítják le az árakat, beszüntetik a cukorárutitást

Az Aradi Közlöny vasárnapi számában részletesen megemlékeztünk arról, hogy a cukorárak ügyében az aradi kiskereskedők gyűlést kívánnak tartani és hogy olyan határozatot kívánnak hozni, hogy abban az esetben, ha a cukorközpont nem szállítja le a nagybani árakat, akkor *beszüntetik a cukor árutitását*. Vasárnap délután három órai kezdettel a kiskereskedők a Kereskedelmi Testület helyiségében meg is tartották nagygyűlésüket, amelyet Engel Gyula elnök nyitott meg. Engel Gyula vázolta a kiskereskedők gyűlésének legutóbbi határozatát, amelynek értelmében átiratot intéztek a cukorközpont helybeli képviselőjéhez és az átiratban leszögezték, hogy abban az esetben, ha a cukorközpont január hatodikáig nem szállítja le a cukor árát akkor kénytelenek lesznek a cukor elárutitását beszüntetni. Megemlítette azt is, hogy a kiskereskedők érdekében ugy *Mateescu István* kamarai elnök, mint *Pacuraru Brutus* kamarai főtitkár inter-venáltak Bucurestiben és hogy a kereskedelmi miniszteriumnak szombaton érkezett meg a leirata a szindikátusok nagyváradi szövetségéhez, amely szerint a miniszterium is támogatni fogja a kiskereskedők akcióját.

A szindikátus átiratára a cukorközpont a napokban küldött választ a nagyváradi szövetséghez és ebben kifejti, hogy az ügy még kísérleti stádiumban van, a cukorközpont azon dolgozik, hogy kielégítő megoldást találjon és

még ebben a hónapban revízió alá veszi a kérdést. A cukorközpont még azt is megemlíti, hogy *Erdélyben drágább a cukor, mint a Regátban*, mert itten különböző városi és megyei taxák is sújtják. Engel Gyula ezután feltette a kérdést, hogy várjanak-e a hónap végéig, amikor a cukorközpont dönteni fog az ügyben, vagy pedig határozzanak-e most a cukor árutitásának megszüntetése mellett. Ekkor még az *egybegyültek többsége az árutitás megszüntetése mellett foglalt állást.*

Az elnök beszéde után *Gardner Mátyás* szólalt fel, aki annak a nézetének adott kifejezést, hogy már csak a közönség érdekében is, helyesebb volna, ha várjanak a hónap végéig. Ezután a Nagy Farkas-cég egyik főtisztviselője, *Sebestyén Ede* emelkedett szólásra, aki kifejtette, hogy a cukorközpont e hó végéig minden bizonnyal határoz és helyesebb lenne, ha addig az időpontig várjanak. Több izgatott hangú felszólalás után az egybegyültek többsége végül úgy határozott, hogy *egyelőre várnak e hó végéig, azonban, ha addig nem történik meg a cukor nagybani árának a leszállítása, akkor beszüntetik a cukor árutitását.* Hangsúlyozták a kereskedők, hogy a közönség érdekeinek szemelött tartása készítette őket erre a határozatra. Ugyanakkor elhatározták azt is, hogy a cukorközpontot ismételtelen fel fogják kérni arra, hogy a legrövidebb időn belül hozzon a kérdésben határozatot.

Az osztrák malomszövetség vádja a romániai exportőrök ellen

Száz vagon bánsági lisztet zár alá vettek

Bánsági szakkörökben általános feltűnést kelteit és sok kommentárta adott alkalmat az osztrák malomszövetségnek az a vádja, amelyet az osztrák kormány előtt emek a román exportőrök, illetve az osztrák importőrök ellen, hogy azok a takarmánylisztet visszaélést követnek el. Tudvalévő, hogy Románia és elsősorban a Bánság nagy exportot bonyolít le 7 és feles takarmánylisztben Ausztria felé. A vád szerint Románia hét és feles takarmánylisztje kiváló minőségű, olyannyira, hogy az importőrök ezt megszállják és külön adják el az így nyert kenyérlisztet és külön a korpát. Ezáltal pedig a 3.000 schillinges vámot sikerül megtagadni.

A feljelentés alapján az osztrák vámhivatal nemcsak, hogy nem engedélyezte a román takarmánylisztnek deklarált hét és feles minőség behozatalát, hanem már több befutott hajót lefoglalt és jelenleg két bánsági malomnak körülbelül 100 vagon lisztje van zár alatt. A vámhatóságoknak ez az eljárása érthető megdöbbenést keltett az érdekeltek körében és a romániai illetékes fórumok már is közbeléptek az exportőrök érdekében. Általános különben az a vélemény, hogy az osztrák mahmok részéről csupán trükkről volt szó, amellyel megakarták akadályozni a konkurrens olcsó román takarmányliszt behozatalát, hogy ezáltal a bel-öldi takarmányliszt árát felemelhessék. Általában az a vélemény, hogy az osztrák kormány a román exportőrökre kedvezően fogja elintézni a kínos incidens ügyét.

— *Megszűnt a Farola és a Joseph Nacht & Cie. közötti képviselői szerződés.* Farola Fabrica Romanesca pentru Laminat si Tras Metale lemezgyár kizárólagos vezérképviselőt a Joseph Nacht & Cie. bucuresti cég vitte. A Farola igazgatóságának határozata értelmében a két cég létrejött egyezménye szerint, a kizárólagos képviselőről szóló szerződés 1931. november 27-én, 1931. december 31-iki érvényrel megszűnt.

— *Mintavásár Milanóban.* A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A XIII-ik nemzetközi milanoi mintavásárt az idén április 12—27 között tartják meg. A vásárra vonatkozó mindenemű részletes felvilágosítás közvetlenül az alábbi címen szerezhető be: L'ente autonomia della fiera Milano, Via Domodossola.

— *Mit mond az új adótörvény?* Az adótörvény most megjelent módosítása, ha csak kis részben változtatott is a rendszeren magán és pedig elsősorban a 150.000 lejt meg nem haladó jövedelemmel becsült kiskereskedők és iparosok három évre szóló kivétele útján, mégis sok részlet-változást hozott. Az Aradi Kereskedelmi Testület ezért elhatározta, hogy mielőtt a vallomásokat beadnák a kereskedők, egy előadás keretében ismertetni fogja a vállalkozókra nézve lényeges körülményeket. Hétfőn, e hó 18-án este, zárás után, negyed nyolc órakor, dr. Rácz Sándor fog ismertető előadást tartani a Testület nagytermében (Bul. Regina Maria 13. szám). Az előadás minden kereskedő és iparos részére nyilvános.

Az

Aradi Közlöny

főtéri kiadóhivatala

Bul. Regina Maria 19., a Minorita-tempionnal szemben. Telefon 151.



Apróhirdetéseket este 9 óráig elfogadunk.

„MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA”

Legszébb kiviteletű szépirodalmi folyóirat. Minden modern kézmunka és divatmelléklettel. Színház, társaság, kozmetika, zene, háztartás és hasznos tanácsadói rovatokkal. Megjelenik havonta háromszor. Komoly érdeklődők kérjenek mutatványszámot. Megrendelhető Romániában kizárólag: *Török János*, Bacia, jud. Brasov. Posta: Turohas.

Felszámol a Groedel Testvérek közkereseti társaság

Az ország egyik legnagyobb faipari vállalatának megszüntetését jelenti a felszámolás

Bucurestiből jelentik: Románia vezető faiparának újabb szomorú eseménye van. Az itteni egyik legnagyobb faipari vállalat, a Groedel Testvérek közkereseti társaság, amely a Groedel-érdekeltségek romániai központi irodájának szerepelt, likvidál. A Groedel-Testvérek közkereseti társaság 1903. óta működött Bucurestiben és egyike volt az ország legtekintélyesebb vállalatának.

Groedeléknak, mint ismeretes, az ország számos erdővidékén voltak üzemeik, amelyek azonban fokozatosan leépítették munkás- és tisztviselő-létszámukat, szűkebb keretek közé szorították működésüket. Groedel-érdekeltség a Carpatina, amelynek Kommandón volt üzeme és ugyancsak Groedelék érdekeltségébe tartozik a kolozsvári székhelyű biró Kalotaszegi Erdőipar R.-t. (Kert), amelynek Kiskalotán van hét keretes fűrész.

A Groedel-Testvérek közkereseti társaság tagjai, Bernhard Groedel (Bécs) és Albert Groedel (Skole, Lengyelország), a közkereseti társaság felszámolója pedig Bernhard Groedel.

— *Uj luxus-só került forgalomba.* A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Az állami jövedékigazgatóságtól nyert értesítés szerint a monopol új luxus-sót hozott forgalomba „sare de lux specială” elnevezés alatt. Ez a só 500 grammos pergament-papírcsokos csomagokban kerül eladásra, eladási ára csomagonként 7 lei. Az újfajta só kedden és pénteken fél 10-től fél 1-ig szerezhető be a monopolnak a vasútállomáson levő sóraktárban.

— *Az általános világgazdasági válság az amerikai vasuti társaságoknál is erősen érzetteti hatását.* Ennek tulajdonítható, hogy az ötven év óta fennálló Lackavenna vasuti társaság az idén először nem fizet osztalékot.

— *Előadások a válság-frontról.* Az Aradi Kereskedelmi Testület nagyszerű válságkutató előadásai során, a legközelebbi vasárnapon Lakatos Aladár bankigazgató foglalt helyet az előadó-asztalnál és „A Creditanstalttól a Marmorosch-bankig” címmel fogja megállapításait elmondani. Kétségtelen, hogy a modern fejlettségű gazdasági élet központjában a bankszervezet és a banktőke áll. Evvel a szervezettel áll, vagy bukik az egész nagy-kapitalista világgazdaság, amely túlnőtt a legnagyobb magántőkék keretein is. Közvetlenül és közvetve, a válság tünetei a jegybankoknak és ezeken át az egész bank-szervezetnek a működőképességétől függenek. Több tehát szimbolizáló címmel, amikor Lakatos Aladár igazgató a Creditanstalt és a Marmorosch-bank eseményein keresztül mutatja be azt, ami a világ gazdaságával történik és azt, amit e végzetes történésekkel szemben tenni lehet. Az előadás, amely mögött egy nagy tapasztalatu bankember gondos megfigyelései állanak, hivatva van tovább fokozni azt a nagy érdeklődést, amely a Kereskedelmi Testület előadásait a legszélesebb rétegek találkozó helyévé tették.

— *A Consum új száma.* Árlejtesék, fizetésektelen ségek első forrásból a Consumban olvashatók. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivaltól: Ciaj, Strada I. Maniu 3.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

Gyárosok! — Exportőrök!

Aki vevőkörét nagyobbítani akarja.
Aki biztosítani akarja a kapacitásának megfelelő vevőkört.
Aki elbocsátott munkásait vissza akarja venni.
Aki nem akar megülni a mai gazdasági viszonyok alatt.
Aki fejlődni — gyarapodni akar:
AZ VEGYEN RÉSZT a 932-ös tavaszi, közlekedési, telavivi (Palesztina)

nemzetközi mintavásáron!**Jöjjen** olcsó társasutazásunkkal **Palesztinába!**

Március 17-től április 14-ig tartó kirándulásunk résztvevői, összesen 17.500 lejért (ebben Konstancától Konstanciáig, a közös utlevél költségeivel együtt minden kiadás benne van, csak a hajón való étkezés nem) megtekintik a Szentföldet, résztvesznek a fenti világkiállításban, a Világmarkabiádón, a világhírű ourimi karneválban és tanulmányozhatják az ottani ipari és kereskedelmi viszonyokat! Mindkét ügyben részletes felvilágosítással szolgál: A telavivi nemzetközi mintavásár erdélyi és magyarországi megszervező irodája Clud, Str. Avram Iancu 18.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lei vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 60 Lei. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhozandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel elfűtött kérdézőkérésre válaszolunk. Alánlatok leghés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.
APRÓHIRDETÉSEKET ESTE 9 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

Kereskedők és Iparosok!

Mindenféle ipari munkálato-
kertes kereskedelmi cikkekért
fogakat készítnék eszerben
a legfinomabb anyagból és el-
sősorú kivitelben készít:

Frida D'Moujalledt
fogműterme**Arad, v. Boros Béni-tér 37.**

Foghuzás (örzéstelenítéssel)... L. 40
Rándoló koronák — fogak árba... L. 100
Fehér fogak kaucsukra... L. 50
Arany koronák (garantált 22 karátos) L. 400
Koronák — fogak — platina és fehér
aranyból is készöl. — Vidékieknek fog
munkálatok 24 óra belül eszközölhetnek.
Dr. Spanier fogorvos vezetése mellett.

HÁZASSÁG.

MILLOBB férjhezmennek. Hozományom
mástelemillió Leu. Megbízottam: NAGY
JENŐ, Budapest, Rákóczi-ut 57. sz. b.
2478

ALKALMAZÁS.

MUNKANÉLKÜLEK! Weisz sütőde r.-t.
megbízható, józan sütőmunkásokat ke-
res, v. Berossényi Miklós uca 47., ugyan-
ott inasok keresetnek.

LAKÁS.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen
közelében 2 szoba, előszoba, konyhából
állólakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talos Sándor-u.) 3. 800

HAROMSZOBAS modern lakás május
1-re, Str. Cloșca (Szt. László-u.) 12. sz.
alatt kiadó. 119

KIADO gyönyörű 4 szobás modern lakás
törvényszék mellett Popa-házban. Azon-
nal elfoglalható. Cím az Aradi Közlöny
kiadóházában. 122

KIADO HAROMSZOBAS, fűrdőszobás la-
kás, február 1-re. Bársony, Szabadság-
tér 18.

AZONNALRA és február 1-ére kiadó egy
3 szobás, parietális, fűrdőszobás modern
lakás. Lutner-tér 3. 120

KERESÉK KERTES MODERN MAGAN-
HAZAT érbe két egymástól független
három-háromszobás lakással, fűrdőszobá-
kkal és mellékhelyiségekkel, lehetőleg
a belvárosban. Címeket „Modern magán-
ház” jelzővel az Aradi Közlöny kiadó-
házába kérek.

VÉTELESELADÁS.

VILLANYMOTORT kétfázisú, mástól lö-
erőset vennék. Benkő, v. Szt. László-ucca
15. szám. 121

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltros vas-
hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny
kiadóházában. 200

Perzsaszőnyegeg, faragott garnitu-
ra, vitrinek, antik szekrények, álló-
lámpák, sublódok, ezüstök, kézi-
munkák eladók. „ARS” bizományi
üzlet Str. Eminescu 30. (Ortutay-
palota.)

RUHAFOGAST vasból keresek megvé-
telre jóállapotban levőt, esernyő tartóval
felszerellett. Címeket az Aradi Közlöny
kiadóhivatalába kérek. 240

ALT-WIEN virágcserepártó, vitrinek,
perzsaszőnyegeg, testmennyek, tükrök,
ebédlo, háló, szalón, uriszobaberendezé-
sek, Bieder Mayer íróasztal és szalónok,
antik tálaló, kristály dísz tárgyak, vitrin-
tárgyak, scheslon, hintaaszték, ágycak, asz-
tslok, székek, szekrények, női és férfi-
bundák, antik órák, zongorák, hegedűk,
ékszerök, gobelinek, selyem-schálak, fűg-
gönyök, storeok, ezüst és alpaca evő-
eszközök, villanylámpák, ezüsttárgyak,
dísz tárgyak stb. kaphatók. **SALGONE**
bizományi üzlete, Str. Horia (Szechenyi-
ucca) 1. Neuman-palota. 1000

**NEM KELL BERAKTAROZAS ÉS KE-
ZELÉSI KÖLTSEGET FIZETNIE.** He-
lyezze el bizalommal eladó tárgyait 10
év óta fennálló bizományi üzletben,
hol eladó tárgyai gyors eladásáról gon-
dozkodom. Sürgősen keresek keleti per-
zsaszőnyegeket, antik komódokat, sza-
lonokat, szekrényeket, modern ebédlo és
hálóberendezéseket, ezüsttárgyakat, bril-
liás ékszereket, antik órákat, uriszoba-
butort, fotelokat, függőny, storeokat,
dísz tárgyakat, stb. **SALGONE** bizo-
mányi üzlete, Str. Horia 1. (Szechenyi-
ucca) Neuman-palota. 1000

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron
eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria
19., ház mesternél.

Eladó
SEIDNER-fatelep,
v. Óvár-tér.
Érdeklődni ugyanott.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG Szabadság-tér sar-
kánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadóházában.

Szemüveg modern kivitel-
ben, orvosi ren-
delés szerint is
Tejnor Ferenc és Társa
optikus cégnél ARAD, P. Avram Iancu
(Szabadság-tér) 21.

JOANOVITS ANTAL**SZÜCSÜZLETE**

Bundákat, szőrme gallérokat ké-
szen és rendelésre szállít. Javi-
tasokat és átalakításokat leg-
precízebben végez. Olcsó árak!

Str. Gen. Grigorescu volt Ta-
bajd-ucca.**INGATLAN.**

ELADO HAZ nagy telekkel, gyümölcs-
fákkal beültetve, belvárosban, Str. V.
Stroiescu 5. (Teleky-ucca). 101

ELADO
aradi házak!

Magánház a v. Határ-ucca mellett 3 szo-
bával 100.000 lejért.

Magánház a v. Kossuth-ucca mellett 3
szoba, vízvezeték, kerttel 170.000 lejért.
Kis bérlőház a főtértől 2 percre 1x2,
3x1 szoba, vízvezetékekkel, 250.000 lejért.

Masszív bérlőház a v. Purgy-uccában 6
lakás, udvar, nagy kerttel 275.000 lejért.

Rentábilis bérlőház a belvárosban 3 üz-
let, 2 lakás 56.000 jövedelemmel, 325.000
lejért.

Magasföldszintes ház a főtértől 3 perc
re 2 és 3 szoba, nagy szuterénnel 375.000
lejért.

Sarok üzletház aszfaltos uccában fő-
szerület, korcsma, malmérségi jog, 9 he-
lyiség, nagy pince, telekkel 400.000 lejért

Jövedelmező üzletház a centrumban
nagy méretű üzleti helyiségek 1 és 2
szoba, elő, fűrdőszoba, nagy pincével,
450.000 lejért.

Rentábilis bérlőház belvárosi forgalmas
uccában 1, 2, 3, 4 szoba, fűrdőszoba, ve-
randával 550.000 lejért.

Nagy üzletház a főtértől 3 percre 3,
6 üzlet, 2 és 4 szoba, fűrdőszoba, cserép-
kályhák, nagy pincével 575.000 lejért.

Magasföldszintes bérlőház a v. Bat-
hyány-ucca mellett 4x1, 1x2, 1x4 szoba,
fűrdőszoba, zárt folyosó, nagy pincével,
650.000 lejért.

Emeletes bérlőház a v. Deák Ferenc-
közlelőben 1, 2, 3 szobás, fűrdőszobás la-
kások, nagy pincével, 770.000 lejért.

Emeletes bérlőház a v. Kossuth-ucca mel-
lett 2x1, alapincézett 3x3 fűrdőszobás
lakásokkal, 875.000 lejért.

Emeletes modern bérlőház értékes ucca-
ban 1x2, 2x4 szoba, elő, fűrdő, cseléd-
szoba, parkett, cserépkályha, essingtoni
redőny, cementezett szuterénnel, 920.000
lejért.

Emeletes adómentes bérlőház a főtnál
1, 2 és 2x3 szoba, elő, fűrdő, cseléd-
szoba, parkett, cserépkályha, essingtoni
redőny, pincével, 1.050.000 lejért.

Emeletes üzleti bérlőház a belváros-
ban több 2, 3, 4, fűrdőszobás lakás, nagy
pince, garázsok, 205.000 jövedelemmel,
1.400.000 lejért.

Emeletes bérlőház a centrumban több
1, 2, 3, 4 szoba, előszoba, részben par-
kettás, fűrdőszobás lakások, 240.000 jö-
vedelemmel, 1 és fél millió lejért.

Eladó házak 70.000 lejtől 6 millió lejjé.
További megbízásokat elfogadok!

PETRAN-ÜGYNÖKSÉG. Arad, Piata
Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

HIRDESSEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!**Rádió műsor**

— Romániai időszámítás. —

KEDD, JANUÁR 12.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Mocoí zenekar: Köny-
nyü és román zene. 19.10. Mocoí zenekar. 20.40. Gra-
mofon. 21. Rádiózenekar. 21.45. Hangverseny. 22.10.
Rádiózenekar. 1. Massenét; Nápolyi jelenetek. 2. Ama-
dó; Szvit. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 13. Déli
harangszó. 13.05. A Weidinger szalonzenekek hangver-
senye. 4.30. A Tündérvásár meseórája. 6. A cigarettá-
Novella. 6.15. Magyar nóták. Előadja Kelemen Lajos
Kurina Sími cigányzenekarával. 7.30. Az Operaház elő-
adásának közvetítése. A nürnbergi mesterdalnokok.
Az előadás után: Farkas Jenő és cigányzenekarának
hangversenye a Spolarich kávéházban. — Bécs. 12.30.
Silvius zenekar. 13.40. Dohnányi Ernő Schumann gyer-
mekjeleneteit adja elő, gramofonon. 18. A Weis négyes
hangversenye. 22. A bécsi szimfonikusok hangver-
senye, Strauss József műveiből. 23.15. Táncczene. — Bel-
grád. 12.05. Rádiózenekar. 13.05. Gramofon. 17. Gramo-
fon. 17.30. Nemzeti dalok. 18. Rádiózenekar. Szórakoz-
tató zene. 20.30. Domány Sári szabadtéri énekes-
hangversenye. 23.50. Kávéházi zene. — Berlin. 17.30.
Vidám bajor zene. 19.50. Szórakoztató zene. 22.10.

Strauss R.: Zaratuška c. szimf. kötetménye. — Kassa.
12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Gramofon.
18. Modern tánczene. 20.30. Magyar óra. Szerény V.:
A szlovénzkói zsidók életéből. 21. Rádiózenekar. —
Katowice. 16.05. Közzene. 17.40. Gramofon. 18.35. Nép-
szerű szimf. zene. 21.15. Esti zene. 23.10. Szórakoztató
zene. 01.05. Táncczene. — Langenberg. 18. Szórakoz-
tató zene. 21. A fuvólától az üstidőig. VH. 21.30. Frank
furt. — Milano. 17.45. Gramofon. 20. Könyvü zene. 20.30.
Gépzene. 21.30. Gramofon. 22. Szimfonikus hangver-
seny. — München. 20.40. Citeraverseny. 21. Régi ked-
ves keringők. 22.15. Tarka műsor. — Rádío-Páris. 22.
Gounod: Romeo és Julia c. operája. — Róma. 18.30.
Marcella Lucy szopránénekesnő dalestje. 18.45. Köny-
nyü zene. 22. Hangverseny. — Varsó. 17.40. Gramofon.
18.35. Szimfonikus hangverseny. 20.35. Gramofon. 24.
Táncczene.

SZERDA, JANUÁR 13.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar: Köny-
nyü és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Filonescu
zongoraművész játéka. 21.45. Operett-dalok. 22.15. Fűgő
hegedűművész játéka. — Budapest. 10.15. Az 1. honvéd-
gyalogezred zenekarának hangversenye. 13. Déli ha-
rangszó. 5.10. Emlékezés Deák Ferencre és Nedeczky
Istvánra. 6. Napi jeremiádák. Buda László dr. előadása.
6.20. Hangverseny. 7.30. Olasz nyelvtanítás. 8. Mg-

gyári Imre és cigányzenekarának hangversenye. 9.15.
Vigjátékelőadás a Studióból Odry Árpád rendezésében.
Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangver-
senye. Utána kb. 12.15. Sovánka Nándor és cigányze-
nekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Buchbinder-
zenekar. 13.40. Gramofon. 14.10. Operett-részletek. 17.30.
Az afrikai zene. 18. Sommer zenekar. 20.35. Divatos
dalok. 21.05. A filharmonikusok előadása. — Belgrád.
11.45. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Gramofon.
18. Rádiózenekar. 21. Stahics énekesnő és Petrovics
énekes áriaestje. 23. Straha énekesnő divatos dalokat
ad elő. — Berlin. 18.30. Zenés új óra. 20.15. Divatos da-
lok. 21.30. Hauptmann; Michael Kramer c. drámája.
Majd szórakoztató zene. — Kassa. 13.30. Hímerka ze-
nekar. 15.30. Népszerű fuvós zene. 19.10. Gramofon.
— Königsusterhausen. 17.30. Szórakoztató zene. 18.50.
Berlin. 22.15. Goethe és a politika. 23.15. Szórakoztató
zene. Majd Berlin. — Langenberg. 21.50. Schnitzler:
A zöld kakadu c. boházata, majd 24-ig esti zene. 24.
Kávéházi zene. — Milano. 17.45. Könyvü zene. 20. Gra-
mofon. 21.45. Operett. — Pozsony. 13.35. Rádiózene-
kar. 19. Magyar óra. 20.05. Gramofon. — Róma. 18.30.
Dalkettősök szopránra és mezzoszopránra. 18.45. Hang-
verseny. 21. Gramofon. 22. Opera valamely színházból.
— Varsó. 16.50. Gramofon. 18.35. Cseh hangverseny.
20.35. Gramofon. 21.15. Könyvü zene dalokká.